

Advokat Åge Kramp
Skindergade 24, 1. th
1159 København K

DATO 23. februar 2009

JOURNAL NR.
RA-2008-321-0011

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER
SAGSBEHANDLER: HRH

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Vedr. Deres sagsnr. 300/05, afgørelse i "Parken-sagen".

A. Indledning.

De har ved brev af 11. juni 2008 på vegne af Deres klienter, Malmö FF Supporterne, klaget over Statsadvokaten for København og Bornholms afgørelse af 14. maj 2008 vedrørende dansk politis adfærd i forbindelse med en fodboldkamp i Parken den 28. april 2005 mellem FC København og Malmö FF.

Deres klage af 11. juni 2008 var en foreløbig klage, og De har ved brev af 7. juli 2008 fremsat en række uddybende kommentarer til Deres klage.

Jeg har den 10. september 2008 modtaget sagens akter samt statsadvokatens udtalelse, og jeg har efter modtagelsen af sagen foretaget en fornyet gennemgang af sagens akter, herunder en gennemgang af det ganske omfangsrige billedmateriale i sagen.

Min afgørelse er opbygget som følger: B. Sagens indledende faktiske omstændigheder, C. Forløbet i klagesagen, herunder statsadvokatens afgørelse, afgrænsningen af sagen og de enkelte klagepunkter som endeligt fremsat af Dem ved brev af 20. oktober 2005, Deres klage af 12. juni 2008 og 7. juli 2008 og advokat Torben Kochs klage af 19. juni 2008 på vegne af politiassistent [REDACTED] D. Min afgørelse og E. Afsluttende bemærkninger.

B. Sagens indledende faktiske omstændigheder

Den 28. april 2005 afvikledes i Parken i København fodboldkampen mellem FC København og Malmö FF med 12.347 tilskuere tilstede.

Der var forud for fodboldkampen foretaget en nøje planlægning af den politimæssige indsats i forbindelse med afviklingen af kampen. Dette fremgår af de i sagen foreliggende taktiske befalinger, herunder bl.a. sagens bilag C-9 – C-9-7.

Kampen var kategoriseret som en højrisikokamp, og det civilklædte politi var vejledt om at holde særligt øje med uro-elementer blandt de svenske tilskuere. Der var under kampen også svenske kontrollører tilstede, som skulle være politiet og Parkens egne kontrollører behjælpelige med at udpege eventuelle hooligans.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Ifølge de taktiske befalinger skulle politiet skride hurtigt, effektivt og konsekvent ind over for uroligheder, og kontrollørkorpset skulle bistås i fornødent omfang. Det var herunder angivet, at anvendelse af stav skulle ske i overensstemmelse med politiloven. Ved passiv modstand måtte staven kun benyttes, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnedes uopsættelig, og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnedes uegnet. Det fremgår i øvrigt af TV-programmet "Døgnrapporten" (F-6-1, kost 2), hvor bl.a. briefingens på Politigården i København blev filmet, at det overfor de tilstedeværende polititjenestemænd blev præciseret, at man ikke ønskede at se politifolk med staven fremme hele tiden, eller med staven hævet over hovedet.

Ifølge taktisk befaling af 27. april 2005 fra indsatslederen for civil anholdelse (bilag C-9-3) skulle den såkaldte "S-togspatrulje" og "Romeo Amager" tage ophold på D-tribunen og således befinde sig inde blandt tilskuerne under kampen. Indsatslederen har under afhøring forklaret, at han under briefingens havde tilkendegivet, at de enkelte grupper på eget initiativ kunne foretage anholdelser, når grundlaget var til stede, uden at afvente ordre fra ham. Hver enkelt polititjenestemand kunne endvidere vurdere, hvornår det var nødvendigt at trække staven. Det kan således lægges til grund, at der ikke var fastsat nærmere retningslinier om, at staven kun måtte trækkes efter forudgående ordre fra indsatslederen.

Ud fra de foreliggende oplysninger kan det lægges til grund, at der op til kampen og i løbet af 1. halvleg generelt blandt publikum havde været en god og forholdsvis rolig stemning.

Det kan dog ud fra de afgivne forklaringer lægges til grund, at der i løbet af 1. halvleg havde været forskellige episoder, hvor kontrollørkorpset måtte gribe ind over for de svenske tilskuere, bl.a. for at hindre de pågældende i at stå på sæderne, ligesom flere fans blev irettesat som følge af kast med bl.a. ølkrus og lignende. Det civilklædte po-

liti havde således allerede fra 1. halvleg særlig fokus på en gruppe tilskuere, hvis adfærd adskilte sig fra de øvrige ved at være mere aggressiv og provokerende, og hvoraf flere gentagne gange ikke efterkom de givne anvisninger.

Det må endvidere lægges til grund, at de svenske fans følte, at der blev grebet hårdere ind over for deres adfærd, end de var vant til fra kampe i Sverige. Flere har således under afhøringen hos Rejseholdet forklaret, at de blev irriteret over den grundige visitation ved indgangen, herunder at der ikke måtte medbringes bannere m.v. af en vis størrelse, ligesom flere ikke forstod, hvorfor de ikke måtte stå på stolesæderne i Parken. Disse retningslinier blev dog ikke fastsat af politiet, men af Parkens personale.

RIGSADVOKATEN

Endvidere følte flere svenske fans sig provokeret af, at civilpatruljen stod med ansigterne vendt op mod de svenske fans, som således følte sig overvågede.

SIDE 3

Det bemærkes - som anført i statsadvokatens afgørelse af 14. maj 2008 - at Københavns Politi har oplyst, at der som følge af urolighederne i Parken den 28. april 2005 er foretaget flere ændringer i forbindelse med Københavns Politis indsats i forbindelse med afvikling af fodboldkampe. Disse forhold er nærmere gennemgået under pkt. C.

Det må desuden antages, at nogle af konfrontationerne under kampen kan være opstået som følge af den nævnte frustration blandt de svenske fans, ligesom politiets tilstedeværelse også må antages at have provokeret de svenske fans.

Efter min opfattelse må det lægges til grund, at stemningen hos de svenske fans skiftede i 2. halvleg, idet FC København først udlignede til 1-1 og herefter kom foran 2-1. Der blev herunder kastet genstande ned mod banen, herunder et ølkrus, der landede på selve banen, samt et stolesæde, som landede uden for banen.

Det forløb, som nærværende klagesag omhandler, udspiller sig i 2. halvleg efter det tidspunkt, hvor FC København var kommet foran 2-1. Det må lægges til grund, at de uroligheder, der fulgte herefter, strakte sig over et kortere tidsrum, muligt 5-7 minutter eller kortere. Det er ikke på baggrund af de foreliggende oplysninger muligt at tidsfæste begivenhederne nærmere.

Det er min opfattelse, at det foreliggende billedmateriale i sagen - herunder særligt den svenske tilskuervideo (B-8-1, kost 4), hvorfra den del af stillbillederne, der viser episoden på nært hold, stammer - ikke viser selve optakten til urolighederne, som må antages at spille en meget central rolle i sagen.

Jeg finder endvidere, at det kan lægges til grund, at de egentlige uroligheder bl.a. begyndte på baggrund af de svenske fans reaktion på, at en svensk tilskuer - [REDACTED] - skulle føres ud. Det må efter de foreliggende oplysninger lægges til

grund, at baggrunden for beslutningen om at føre [redacted] ud af Parken var, at Parkens kontrollører mente, at han havde smidt det ovenfor omtalte ølkrus ned på banen.

Da [redacted] skulle føres ud, forsøgte svenske tilskuere at forhindre dette ved at hive fat i ham. Det fremgår af [redacted] forklaring (bilag I-39), at der – da han blev ført ud af vagterne – blev hevet i ham, og at han så en person i en speciel lys skindjakke umiddelbart efter, at nogen havde grebet fat i ham. Han følte også, at der herefter var flere tilskuere, der tog fat i ham. Der blev endvidere råbt fra flere steder, "hvad har han gjort, hvorfor skal han vises ud".

RIGSADVOKATEN

I forløbet, der fulgte herefter, blev der foretaget anholdelser af i alt 3 svenske fans, [redacted] og [redacted].

SIDE 4

Umiddelbart efter, at [redacted] var blevet ført ud af Parken, skete der anholdelse af [redacted], der ifølge politiets oplysninger havde grebet ind, da [redacted] skulle føres ud og i øvrigt havde nægtet at efterkomme kontrollørernes anvisninger. Anholdelsen af [redacted] (som bl.a. fremgår af optagelserne sagens bilag G-5-1, kost 1) lå tidsmæssigt umiddelbart inden de uroligheder, som bl.a. fremgår af den i sagen foreliggende tilskuervideo, sagens bilag B-8-1, kost 4.

Den næste, der blev anholdt, var [redacted]. Om baggrunden herfor foreligger der forskellige oplysninger, herunder at [redacted] skulle have slået en kvindelig polititjenestemand, at han muligt havde grebet ind i forbindelse med episoden vedrørende [redacted] eller anholdelsen af [redacted] og at kontrollørerne havde anmodet om bistand til at få ham bortvist. Jeg skal i den forbindelse bemærke, at det fremgår af optagelser fra Parkens overvågningskamera, sagens bilag G-5-1, kost 1, at [redacted] stod helt tæt på Parkens kontrollører og råbte af disse som følge af anholdelsen af [redacted].

Endelig skete der anholdelse af [redacted] der efter de foreliggende oplysninger havde forsøgt at forhindre anholdelsen af [redacted]. Jeg skal bemærke, at det fremgår af optagelser fra Parkens overvågningskamera, sagens bilag G-5-1, at [redacted] og en større gruppe svenske fans efter anholdelsen af [redacted] stod med front mod politiet og vedblev med at gestikulere og råbe mod disse, ligesom flere kastede øl og ølkrus, pap m.v. mod politiet. Dette fremgår tydeligt af optagelserne fra overvågningskameraet, sagens bilag G-5-1, kost 1, ligesom det endvidere fremgår af tilskuervideoen, sagens bilag B-8-1, kost 4, der viser en anden vinkel af urolighederne, hvordan politiet, herunder politiassistent [redacted], blev overdænget med øl og bl.a. blev ramt af et ølkrus.

Det fremgår af billedmaterialet og af en række forklaringer fra polititjenestemænd og kontrollører, at politiet fra starten af urolighederne blev mødt af aggressive tilskuere. Det er bl.a. forklaret (og fremgår som nævnt ovenfor tillige af det foreliggende billedmateriale i sagen), at der blev kastet med øl, mønter, papstykker m.v. mod politiet, ligesom mange af tilskuerne trængte sig frem til mellemgangen, hvor anholdelserne skulle gennemføres. Nogle af de svenske tilskuere har således også forklaret, at de forlod deres plads for at komme frem og se, hvad der foregik. Andre af de svenske tilskuere har oplyst, at de forsøgte at dæmpe andre tilskuere og holde dem tilbage.

Jeg har således lagt til grund, at der var kaotiske forhold på D-tribunen, og at disse forhold fik en væsentlig indvirkning på politiets arbejdsforhold under anholdelserne, hvilket jeg vil vende tilbage til under min afgørelse under punkt D.

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

C. Klagesagens forløb.

1. Deres klage af 31. maj 2005 med efterfølgende skrivelser og Deres endelige klage af 20. oktober 2005, herunder statsadvokatens forståelse af Deres klage

Ved brev af 31. maj 2005 indgav De på vegne af 26 navngivne svenske statsborgere samt MFF-support en foreløbig klage over dansk politis adfærd i forbindelse med fodboldkampen i Parken den 28. april 2005.

Af den foreløbige klage fremgik bl.a., at samtlige 26 personer havde været til stede som tilskuere i Parken den pågældende dag. MFF Support havde af samtlige personer fået fuldmagt til at forestå klagesagen. Det fremgik endvidere, at klagen navnlig vedrørte det civilklædte politis adfærd under urolighederne, der opstod på tilskuerpladserne under kampen, herunder særligt politiets anvendelse af stav. Der var i klagen opregnet en række forhold, der efter Deres opfattelse havde udgjort en tilsidesættelse af reglerne i politiloven. Der var derudover i klagen rejst forskellige spørgsmål vedrørende politiets dispositioner. De supplerede klagen ved adskillige efterfølgende breve.

Ved brev af 20. oktober 2005 fremsendte De en opsummeret klage og oplyste, at denne erstattede alle tidligere fremsendte klageskrivelser. Vedlagt klagen var et hæfte vedrørende "Vittnes-mål – Første 40 forklaringer til hændelser i Parken – 28. april 2005 – indsamlet af MFF-Support Malmö". Dette hæfte indeholdt bl.a. en indholdsfortegnelse med en liste over vidneudsagn fra i alt 46 personer, herunder både anmeldere og vidner.

Statsadvokaten tog herefter udgangspunkt i denne klageskrivelse sammenholdt med tidligere fremsendte bilag, herunder Deres gennemgang af og kommentarer til de udfærdigede stillbilleder fra episoden.

Statsadvokaten lagde herefter til grund, at anmeldelsen omhandlede i alt 15 forurettede, ligesom anmeldelsen kun omhandlede det civilklædte politi, hvorfor statsadvokaten afgrænsede sin undersøgelse i overensstemmelse hermed.

De 15 forurettede i sagen var således: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] og [REDACTED]

Endvidere omtalte De i Deres klage en uidentificeret person i en grå sweater.

RIGSADVOKATEN

På baggrund af Deres oplysninger i klagen, herunder at der tillige blev klaget over unødigt vold m.v., besluttede statsadvokaten at behandle hele sagen som en straffesag efter retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale.

SIDE 6

Statsadvokaten opfattede Deres klage som omfattende følgende klagepunkter:

- unødigt magtanvendelse - navnlig i forbindelse med politiets anvendelse af stav, herunder at staven blev brugt til stød,
- manglende advarsel om anvendelse af stav og manglende sikring af, at publikum havde mulighed for at efterkomme påbudet,
- manglende tilkaldelse af læge og ambulance til tilskadekomne,
- at en af polititjenestemændene tabte en tjenstepistol,
- at en af polititjenestemændene viste "fuck-finger" til Malmø-tilskuere,
- manglende skiltning/legitimation,
- falsk anmeldelse fra en af polititjenestemændene mod [REDACTED] for overtrædelse af straffelovens § 119,
- falske og vildledende oplysninger til vpi. [REDACTED] om, at urolighederne skyldtes "noget slagsmåls lignende internt" blandt de svenske tilskuere,
- "overtrædelse af presse- og ytringsfriheden" i forbindelse med politiets instruks til Parkens kontrollører om at forhindre BT's fotograf, [REDACTED] i at fotografere, og

- destruktion af bevismateriale, idet ikke det fulde materiale fra Parkens overvågningskameraer er videregivet fra politiet til undersøgelsen.

Statsadvokaten har anført, at visse af disse klagepunkter - herunder punktet vedrørende manglende advarsel om anvendelse af stav og manglende sikring af, at publikum havde mulighed for at efterkomme påbudet, punktet vedrørende manglende tilkaldelse af læge og ambulance og punktet vedrørende manglende skiltning/identifikation - vedrører politiets dispositioner og derfor i almindelighed skal behandles af politidirektøren i 1. instans. Statsadvokaten fandt imidlertid, at disse punkter havde en sådan sammenhæng med vurderingen af sagen i øvrigt, at de burde behandles af statsadvokaten.

RIGSADVOKATEN

SIDE 7

De ses ikke i Deres klageskrivelser at have rejst spørgsmål vedrørende anholdelsesgrundlaget for de tre personer ([REDACTED] [REDACTED] og [REDACTED]), der blev anholdt under urolighederne.

Deres klage til statsadvokaten vedrørte således primært politiets magtanvendelse i forbindelse med anholdelserne og de uroligheder, der opstod i tilknytning hertil.

De ses ikke at have fremsat yderligere klagepunkter, ligesom De ikke har klaget over statsadvokatens forståelse af Deres klage.

2. Statsadvokatens afgørelse af 14. maj 2008

Den 14. maj 2008 traf statsadvokaten afgørelse i sagen.

Statsadvokaten anførte indledningsvist, at det kunne lægges til grund, at de tilstedeværende polititjenestemænd havde anvendt stav i ganske betydeligt omfang. Dette fremgik af de afgivne forklaringer og billedmaterialet, og det fremgik endvidere af stavnotitsen (bilag A-3), der omtaler ca. 50 slag med staven mod ca. 25 ukendte personer.

Statsadvokaten har for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt politiets fremgangsmåde var hensigtsmæssig, og om der var tale om en overreaktion fra politiets side, bemærket, at hun ikke har foretaget en samlet vurdering af selve tilrettelæggelsen og afviklingen af den politimæssige indsats i forbindelse med kampen, og at sådanne spørgsmål henhører under politidirektøren i 1. instans og ikke under statsadvokatens behandling af sagen under politiklagenævnsordningen.

Statsadvokaten har anført, at hun har overvejet, hvorvidt det – mere generelt – må anses for at have været berettiget at anvende stav i forbindelse med indsatsen.

Statsadvokaten fandt, at det må lægges til grund, at stavene har været anvendt i forbindelse med eller i umiddelbar tilknytning til de tre anholdelser, der er foretaget.

Både i stavindberetningen og i de forklaringer, der er afgivet af polititjenestemænd, som har oplyst at have anvendt stav, er det anført, at staven er anvendt for at gennemføre anholdelserne eller for at sikre sig mod personlig overlast.

Statsadvokaten har anført, at der i forbindelse med anholdelserne er fulgt den fremgangsmåde, at enkelte polititjenestemænd har gennemført anholdelsen, mens andre har haft til opgave at sikre de anholdende politifolk mulighed for at arbejde og gennemføre anholdelsen ved at søge at skabe afstand til de øvrige tilstedeværende.

Statsadvokaten har henvist til billedmaterialet og en række forklaringer fra politifolk og kontrollører og har anført, at politiet fra starten af urolighederne blev mødt af aggressive tilskuere, og at der blev kastet med øl, mønter, papstykker mv. mod politiet, ligesom mange af tilskuerne trængte sig frem til mellemgangen, hvor anholdelserne skulle gennemføres. Statsadvokaten har endvidere henvist til, at nogle af de svenske tilskuere også forklarede, at de forlod deres plads for at komme frem og se, hvad der foregik. Statsadvokaten har endvidere henvist til, at andre af de svenske tilskuere har oplyst, at de forsøgte at dæmpe andre tilskuere og holde dem tilbage, jf. det nævnte under punkt B.

RIGSADVOKATEN

SIDE 8

Under disse omstændigheder fandt statsadvokaten ikke grundlag for at tilsidesætte det udøvede skøn, hvorefter anvendelsen af stav under forløbet var fornødent for at gennemføre anholdelserne, der blev mødt med betydelig modstand, og for at beskytte sig. Statsadvokaten tog ikke herved stilling til, om anvendelsen af stav i alle tilfælde var berettiget, og om der var tale om overdreven magtanvendelse, idet dette forudsætter en vurdering af hvert enkelt led i forløbet.

Statsadvokaten fandt ikke, at det ud fra de afgivne forklaringer kunne fastlægges entydigt, i hvilket omfang stavene blev trukket under kommando. Statsadvokaten anførte, at der ikke blev givet kommando fra indsatslederen, men at der ud fra oplysningerne i stavnotitsen og forklaringerne fra nogle af politifolkene om, at der blev råbt "træk stavene", formentlig i nogle tilfælde var tale om kommando fra en gruppefører, mens der i andre tilfælde var tale om, at staven er trukket på den enkelte politimands initiativ. Da dette var i overensstemmelse med den instruktion, der var givet, og da der i øvrigt synes at have været vanskeligheder med kommunikationen (bl.a. radiosystemet) under indsatsen, gav dette ikke anledning til bemærkninger fra statsadvokaten.

Statsadvokaten anførte endvidere - uanset om der ud fra en generel vurdering har været grundlag for at anvende stav i en situation som den foreliggende - at det afgørende spørgsmål for vurderingen af, om der er begået strafbart forhold eller udvist kritisabel adfærd, er, hvorvidt der i forbindelse med de enkelte episoder under forløbet har været tale om unødigt magtanvendelse.

Statsadvokaten fandt, at der ikke er nogen tvivl om, at forløbet i forbindelse med urolighederne af de tilstedeværende blev oplevet som meget voldsomt.

Statsadvokaten henviste endvidere til, at det da også var kendetegnende for de forklaringer, der er afgivet, at situationen, hvor et meget stort antal mennesker har været involveret, har medført betydelige vanskeligheder for de afhørte med hensyn til at knytte enkeltpersoner til de episoder, de pågældende har været impliceret i eller har overværet. Statsadvokaten har således fundet, at forklaringerne bærer præg af, at der har været tale om et tumultarisk forløb, og at forklaringerne i mange tilfælde giver indtryk af et generelt mere voldsomt forløb, medens det for de afhørte har været vanskeligt at beskrive detaljer, ligesom der i vidt omfang forklares om mindre brudstykker af et forløb.

RIGSADVOKATEN

SIDE 9

Statsadvokaten har henvist til, at det er et gennemgående træk i forklaringerne, at mange har hæftet sig ved en betjent i en skovmandsskjorte som særligt fremfarende og aggressiv i sin adfærd. Denne opfattelse understøttes i et vist omfang af de foreliggende billedoptagelser.

Statsadvokaten har anført, at formålet med undersøgelsen er at fastlægge, hvorvidt de implicerede polititjenestemænd – herunder den ovenfor omtalte person – har anvendt unødigt magt på en sådan måde, at der er grundlag for at gøre strafansvar gældende eller udtale kritik af deres adfærd under indsatsen. Statsadvokaten fandt anledning til at understrege, at vurderingen heraf forudsætter en nøje gennemgang af de oplysninger, der foreligger om hver enkelt episode i forløbet, hvor anmeldere oplyser at have været udsat for overgreb. Kun ved at se på hver enkelt episode er det efter statsadvokatens opfattelse muligt at søge at klarlægge, om magtanvendelsen i givet fald har været berettiget.

Statsadvokaten foretog herefter en vurdering i forhold til hver enkelt episode, der er beskrevet af de personer, der i Deres klage er anført som anmeldere.

a. Statsadvokatens afgørelse vedrørende magtanvendelse under urolighederne, herunder særligt anvendelse af stav, for så vidt angår de enkelte personer.

i. [REDACTED]

Statsadvokaten fandt, at det kunne lægges til grund, at [REDACTED] i forbindelse med anholdelsen blev slået med stav. Efter oplysningerne i sagen fandt statsadvokaten imidlertid ikke bevismæssigt grundlag for at antage, at der var tale om unødigt magtanvendelse fra de implicerede polititjenestemænds side.

Statsadvokaten lagde herved lagt vægt på, at det måtte lægges til grund, at [REDACTED] havde gjort betydelig modstand mod anholdelsen, og at der efter polititjenestemændenes og vidnernes forklaringer alene var holdepunkter for at antage, at der var

tale om få slag, der ramte på låret eller benene. Statsadvokaten fandt heller ikke ud fra billedmaterialet at kunne lægge til grund, at [REDACTED] var blevet skubbet eller slynget (forsætligt) ned på betongulvet. Statsadvokaten henviste til, at det fremgår af overvågningsoptagelsen, at [REDACTED] kom ned at ligge hen over en spand med sand på betongulvet, men at det ikke med sikkerhed af optagelsen kan udledes, hvad der var årsagen hertil.

Statsadvokaten fandt herefter ikke grundlag for at fortsætte undersøgelsen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2, eller udtale kritik af de implicerede polititjenestemænd i forbindelse med episoden, hvor [REDACTED] blev anholdt.

RIGSADVOKATEN

ii. [REDACTED]

SIDE 10

Statsadvokaten lagde ud fra forklaringerne til grund, at [REDACTED] i forbindelse med anholdelsen blev ramt af flere slag med stav. Der var ikke holdepunkter for at antage, at [REDACTED] var blevet ramt i hovedet. Statsadvokaten bemærkede i den forbindelse, at det foreliggende billedmateriale vedrørende anholdelsen af [REDACTED] var præget af, at situationen på dette tidspunkt var meget kaotisk og derfor ikke entydigt viser, hvornår og hvordan [REDACTED] blev tilføjet slagene.

Statsadvokaten henviste til, at det på samme baggrund er behæftet med meget stor usikkerhed, hvem af de polititjenestemænd der var impliceret i anholdelsen, der slog [REDACTED] med staven. Det fremgår af billedmaterialet, at politiassistent [REDACTED] (iført skovmandsskjorte) havde staven løftet til slag, og vidnet [REDACTED] har oplyst, at hun så en skovmandsskjorte-klædt betjent slå på en mand i lys jakke, der kan have været [REDACTED]. Politiassistent [REDACTED] har ikke villet afvise at have slået med staven i situationen, men husker ikke at have slået mod [REDACTED]. Statsadvokaten har ikke ud fra billedmaterialet og forklaringerne i øvrigt kunnet fastlægge, om andre af polititjenestemændene kan have slået [REDACTED] med staven.

Statsadvokaten har anført, at der efter det anførte er sandsynlighed for, at [REDACTED] blev slået med stav af politiassistent [REDACTED]. Statsadvokaten fandt imidlertid ikke sikkert bevismæssigt grundlag for at antage, at der i givet fald havde været tale om unødigt magtanvendelse.

Statsadvokaten lagde herved vægt på, at situationen var meget kaotisk, og at [REDACTED] – muligvis fordi han ikke var opmærksom på, at de anholdende polititjenestemænd var civile politifolk – gjorde meget betydelig modstand mod anholdelsen.

Statsadvokaten har herved henvist til, at flere kontrollører og polititjenestemænd har afgivet forklaringer om, at de så [REDACTED] tildele politiet slag i ansigtet. Der er divergerende forklaringer om, hvorvidt det var en kvindelig ([REDACTED]) eller mandlig ([REDACTED]) polititjenestemand, der blev slået af [REDACTED]. Dette er i overensstemmelse med oplysningerne fra [REDACTED] selv og fra vidner, der også beskriver, at [REDACTED] satte sig til modværge. På grundlag af disse forklaringer blev [REDACTED] sigtet og varetægtsfængslet, men påtale mod [REDACTED] blev den 26. juni 2006 opgivet af bevismæssige årsager i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

RIGSADVOKATEN

SIDE 11

Statsadvokaten anførte - for så vidt angår Deres klage over, at der havde været tale om unødigt magtanvendelse i form af et kvælertag på [REDACTED] - at hverken det stillbillede fra tilskueroptagelsen (nr. 6), der henvises til i klageskrivelsen, eller optagelsen i øvrigt ("tilskueroptagelsen"), gav grundlag for at antage, at der var tale om et kvælertag, idet det alene kunne ses, at en polititjenestemand i tumulten kortvarigt havde sin overarm omkring [REDACTED] kulder/halsparti. Statsadvokaten fandt heller ikke, at der var grundlag for at antage, at en polititjenestemand havde foretaget stød med staven mod [REDACTED] hoved. Hverken stillbillederne (bilag B-8-1, kost 3, billede 637-662) eller i særdeleshed optagelsen i naturligt tempo ("tilskueroptagelsen", bilag B-8-1, kost 4, omkring tiden 00:00:26) gav tilstrækkelige holdepunkter herfor.

Statsadvokaten fandt herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for at fortsætte undersøgelsen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2, eller udtale kritik i forbindelse med episoden, hvorunder [REDACTED] blev anholdt.

iii. [REDACTED]

Statsadvokaten anførte i sin afgørelse, at det efter de foreliggende oplysninger, herunder navnlig billedoptagelserne, måtte lægges til grund, at politiassistent [REDACTED] med sin stav havde tildelt [REDACTED] et slag i hovedet, hvorved [REDACTED] pådrog sig den skade, der er omtalt i Deres klage. Statsadvokaten fandt endvidere, at det kunne lægges til grund - særligt efter de foreliggende billedoptagelser - at der ikke var mulighed for, at andre end politiassistent [REDACTED] kunne have ramt [REDACTED] i hovedet. Statsadvokaten fandt ikke efter billedmaterialet at kunne lægge til grund, at [REDACTED] fik skaden ved at have slået hovedet mod et stolesæde, som bl.a. oplyst af [REDACTED] i notitsrapport, bilag H-4-2-2. Statsadvokaten fandt på den baggrund, at denne magtanvendelse mod [REDACTED] der stod med ryggen til politiassistent [REDACTED] ikke var berettiget.

Statsadvokaten fandt, at der objektivt set var tale om unødigt magtanvendelse mod [REDACTED]. Statsadvokaten fandt imidlertid ikke tilstrækkeligt grundlag for at rejse tiltale mod politiassistenten for vold mod [REDACTED] idet der ikke kunne forven-

tes ført det til domfældelse fornødne bevis for, at der havde foreligget forsæt til vold fra politiassistent [redacted] side. Statsadvokaten lagde herved navnlig vægt på, at der var tale om en meget kaotisk situation i forbindelse med anholdelsen af [redacted] og at situationen ud fra billedmaterialet muligt kan have været den, at [redacted] ved sit fald berørte politiassistent [redacted] stav, således at [redacted] kan have opfattet sig angrebet bagfra. Statsadvokaten fandt endvidere ikke bevismæssigt grundlag for at antage, at politiassistent [redacted] bevidst havde slået efter [redacted] hoved.

Statsadvokaten fandt imidlertid, at politiassistent [redacted] adfærd må betegnes som særdeles kritisabel. Statsadvokaten lagde herved til grund, at politiassistenten, mens han var optaget af en anden episode, i løbet af ganske kort tid og uden i tilstrækkeligt omfang at orientere sig om, hvem eller hvor han ramte, vendte sig rundt og svang sin stav med stor kraft oppe fra og ned, hvorved han ramte [redacted] i hovedet. Statsadvokaten fandt således, at politiassistenten – uanset om han reagerede på bevægelsen bagfra – burde have orienteret sig med henblik på at sikre sig, at betingelserne for anvendelsen af stav var til stede, og at anvendelsen i givet fald kunne ske i overensstemmelse med reglerne herom.

RIGSADVOKATEN

SIDE 12

iv. [redacted]

Statsadvokaten anførte vedrørende [redacted] at denne havde forklaret, at han blev skubbet bagfra. Det var imidlertid ikke ud fra [redacted] egen forklaring eller oplysningerne i sagen i øvrigt muligt at fastlægge nærmere, hvordan skubbet blev udført, eller hvem der skubbede. Statsadvokaten fandt derfor ikke grundlag for at foretage videre i anledning af denne anmeldelse.

v. [redacted]

For så vidt angår [redacted] klage om, at han blev slået i ryggen med stav, så han faldt ned over en stolerække, hvorefter en betjent slog ham i baghovedet med stav, uden at han dog blødte eller fik lægebehandling, anførte statsadvokaten, at det ikke i *billedmaterialet* havde været muligt at identificere den pågældende episode.

Statsadvokaten henviste således til, at ingen andre anmeldere eller klagere til undersøgelsen havde afgivet forklaringer, der med sikkerhed kunne henføres til [redacted] herunder heller ikke [redacted] som [redacted] har forklaret, han var sammen med. [redacted] havde oplyst, at han ikke huskede, hvem han var sammen med.

Statsadvokaten henviste til politiassistent [redacted] forklaring om, at en tilskuer på et tidspunkt skubbede til ham, hvorfor han med staven slog tilskueren på venstre side, så han væltede ned over stolerækkerne. Herefter sparkede tilskueren ud efter [redacted] hvorfor han tildelte denne to slag over venstre ben. Statsadvokaten an-

førte, at den episode, som [redacted] derved beskrev, muligt kan være den samme, som er omtalt af [redacted]. Statsadvokaten fandt dog ikke, at episoden med tilstrækkelig sikkerhed kunne henføres hertil.

Statsadvokaten bemærkede tillige, at heller ikke øvrige forklaringer fra polititjenestemænd eller kontrollører kunne henføres til [redacted] klage.

På denne baggrund fandt statsadvokaten, at der ikke forelå et bevismæssigt grundlag for at fastslå, hvem der i givet fald havde tildelt [redacted] slag med staven, ligesom der ikke forelå oplysninger om baggrunden for slag med staven, eller hvor slaget i givet fald ramte [redacted]. Statsadvokaten bemærkede i den forbindelse, at der ikke forelå lægelige oplysninger eller anden dokumentation.

RIGSADVOKATEN

SIDE 13

Statsadvokaten fandt derfor ikke grundlag for at foretage videre i anledning af denne anmeldelse.

vi. [redacted] og [redacted]
[redacted] klagede over, at hans kammerat [redacted] blev ramt i brystet af en politistav, så han bukkede forover, hvorefter [redacted] gik hen for at hjælpe ham op og i denne forbindelse satte sit ene ben op på et gelænder, hvorefter han blev slået 2-3 gange af politiet på benet med stav.

[redacted] klagede over, at han fik 2 slag lige over brystet af fremstormende politi til trods for, at han rakte armene i vejret for at vise, at han ikke ønskede nogen konfrontation. Ved det 2. slag faldt han bagover og mistede vejret i 10-15 sekunder. En kammerat ville hjælpe ham op, men fik også slag med stav, som ramte over benet.

Statsadvokaten anførte herom, at der ikke i *billedmaterialet* var optagelser, der nærmere belyste episoden.

Statsadvokaten anførte, at et vidne ved navn [redacted] bl.a. havde forklaret, at hans kammerat blev slået med stav i brystet, så han mistede vejret. Under afhøringen hos Rejseholdet blev dette præciseret således, at det var noget hans kammerat, som hed [redacted] havde fortalt ham, men at han ikke selv havde set dette.

Statsadvokaten henviste til, at ingen andre klagere, polititjenestemænd eller kontrollører har afgivet forklaringer, der med sikkerhed kan henføres til den pågældende episode.

Statsadvokaten fandt herefter ikke bevismæssigt grundlag for at fastslå, hvem der i givet fald havde tildelt [redacted] og/eller [redacted] slag med stav, hvorfor statsadvokaten ikke foretog sig videre i anledning af disse anmeldelser.

vii. [REDACTED]

[REDACTED] klagede over, at hun, da hun under uroen var på vej mod en kiosk, pludselig fik et hårdt slag eller stød i ryggen. Hun vendte sig om og så politiet komme løbende.

Under afhøringen hos Rejseholdet gentog hun ikke klagen vedrørende slaget eller stødet mod hende selv, men oplyste blot, at hun, da uniformeret politi passerede hende på vej mod bodområdet, blev skubbet imod en betonvæg, hvorved hun pådrog sig en hudafskrabning og en bule på underbenet.

RIGSADVOKATEN

Statsadvokaten fandt herefter ikke, at der forelå oplysninger i sagen, der gjorde det muligt nærmere at identificere denne episode, hvorfor statsadvokaten ikke foretog videre i anledning af denne anmeldelse. Statsadvokaten bemærkede, at episoden i øvrigt tilsyneladende ikke involverede civile politifolk.

SIDE 14

viii. [REDACTED]

Statsadvokaten henviste til, at [REDACTED] klage er præget af, at han var spirituspåvirket og ikke husker alting klart. Han havde i sin oprindelige klage bl.a. forklaret, at han blev holdt fast, slået og ført væk, hvorefter hans hukommelse er noget svækket. Under afhøringen hos Rejseholdet kunne han på grund af disse forhold ikke bidrage med yderligere af betydning for sagen.

Statsadvokaten anførte herefter, at der ikke i billedmaterialet eller de øvrige forklaringer forelå oplysninger, der nærmere kunne belyse denne episode. Statsadvokaten foretog sig herefter ikke videre i anledning af denne anmeldelse.

ix. [REDACTED]

Statsadvokaten henviste til, at [REDACTED] ikke har afgivet en skriftlig klage til sagen, men alene har indsendt/afleveret nogle billeder med kortfattede kommentarer. [REDACTED] mødte endvidere ikke – trods flere aftaler – frem til afhøring hos Rejseholdet.

Statsadvokaten har herunder henvist til, at politiassistent [REDACTED] på et vedlagt pressefoto (bilag B-14-2) tilsyneladende ses lægge an til slag med stav mod [REDACTED] der tilsyneladende i rolig gang er på vej væk fra politiassistenten. Der er udfærdiget nye farve-prints af billederne vedlagt af [REDACTED] jf. bilag J-13-2.

Episoden er kort omtalt i Deres billedbeskrivelse vedrørende den sort/hvide overvågningsvideo, tekst til still-billede 523-30, hvori De anfører, at det kan ses, at politiassistent [REDACTED] bagfra slår en tilskuer i ryggen, hvorefter han vælter ind i flere tilskuere bagfra med hånden strakt frem foran sig og skubber dem i ryggen.

Statsadvokaten har oplyst, at situationen kan ses på optagelse fra overvågningskamera, bilag G-5-1, kamera 16, fra 02:02:50 til 02:02:55, og på stillbillede, bilag B-8-1, kost 1, billede 1428, fra samme optagelse. På optagelsen fra kamera 16 ses, at [REDACTED] i sekunderne inden episoden har stået helt fremme i fronten af ophidsede svenske tilskuere og tilsyneladende råbt mod politiet, hvorefter han – da politiet dækker af i forbindelse med anholdelsen af [REDACTED] ("3. angrebsbølge") – løber tilbage. Situationen fremgår endvidere af optagelsen fra det sort/hvide overvågningskamera 15, bilag G-5-1, omkring 01:37:45.

RIGSADVOKATEN

Statsadvokaten bemærkede vedrørende billedmaterialet, at perspektiverne i henholdsvis pressebillederne og videooptagelserne er meget forskellige, hvorfor statsadvokaten ikke alene ud fra en sammenligning af detaljerne på billederne fandt at kunne fastlægge, at der er tale om samme situation.

SIDE 15

På den baggrund fandt statsadvokaten ikke, at det ud fra disse billeder med sikkerhed kunne fastslås, at [REDACTED] blev ramt af politiassistent [REDACTED] stav. Politiassistent [REDACTED] har forklaret, at han ikke husker, om han slog. Særligt bemærkes om de vedlagte billeder fra [REDACTED] jf. bilag J-13-2, at det fremgår, at politiassistent [REDACTED] har sin venstre arm strakt frem mod ryggen af [REDACTED]. Højre arm med staven er tilsyneladende i bevægelse, jf. foto 7 og 8, men statsadvokaten fandt ikke af de efterfølgende billeder 9 og 10 med fuldstændig sikkerhed at kunne udlede, at politiassistent [REDACTED] slog [REDACTED] med staven.

Statsadvokaten fandt således ud fra billedmaterialet, at det måtte antages, at episoden udsprang af, at [REDACTED] havde været fremme mod politifolkene i forbindelse med anholdelsen af [REDACTED]. Statsadvokaten kunne ikke udelukke, at det ville være berettiget at anvende stav for at sikre anholdelsen af [REDACTED] i området umiddelbart omkring denne.

Anvendelse af stav i fortsættelse heraf i en situation, hvor [REDACTED] var på vej væk med ryggen til politiassistenten, ville derimod efter statsadvokatens opfattelse være uberettiget. Statsadvokaten fandt imidlertid ikke, at der alene på grundlag af billedmaterialet – med de usikkerheder, der er beskrevet ovenfor – ville kunne føres det fornødne bevis for, at politiassistenten havde anvendt staven mod [REDACTED] navnlig når det ikke havde været muligt at opnå en nærmere forklaring fra [REDACTED]. Statsadvokaten fandt således ikke fuldt tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag for at rejse sigtelse mod eller udtale kritik af politiassistenten i anledning af denne episode.

x. [REDACTED]

Klagen fra [REDACTED] vedrører alene det forhold, at en kvindelig betjent stødte til ham med sin skulder, hvorefter han mistede balancen.

Statsadvokaten anførte om denne episode, at der ikke var yderligere oplysninger om denne episode, og at der således ikke var grundlag for at foretage videre i anledning af denne anmeldelse.

xi. [REDACTED]

Klagen fra [REDACTED] vedrører, at han - da han stod sammen med bl.a. [REDACTED] og [REDACTED] efter anholdelsen af [REDACTED] - blev ramt af slag på ryggen, lænden og overarmen, idet han forinden var gået frem mod politiet med armene hævet for at vise, at han ikke ønskede konfrontation.

RIGSADVOKATEN

SIDE 16

Statsadvokaten har oplyst, at episoden kan ses i billedmaterialet på CD-rom, bilag G-5-1, optagelsen 28-04-05, 22:02 (overvågningskamera), fra 00:05:20, hvor [REDACTED] nederste højre hjørne af billedet er filmet med ryggen til iført mørkeblå jakke og sort cab med armene bredt ud, 00:05:40, hvor "3. angrebsbølge" starter (anholdelsen af [REDACTED] og hvor [REDACTED] ses falde ned over stolerækkerne, og 00:06:00, hvor [REDACTED] er oppe igen og fortsat har armene oppe eller til siden. [REDACTED] blev forevist denne sekvens, jfr. bilag J-5, side 7. Det fremgår ikke af billedmaterialet, at [REDACTED] blev ramt af slag. I perioden umiddelbart efter politiets fremrykning var [REDACTED] i perioder ude af billedet. Episoden kan ikke ses på "tilskuervideoen", bilag B-8-1, kost 4.

Statsadvokaten har henvist til, at ingen af de øvrige forklaringer i sagen, hverken fra andre anmeldere eller klagere, polititjenestemænd eller kontrollører, kan henføres til episoden med [REDACTED]

[REDACTED] har ikke forklaret at have pådraget sig skader, og der er således ingen lægelige oplysninger.

På denne baggrund fandt statsadvokaten, at der ikke alene ud fra [REDACTED] egen forklaring og uden andre holdepunkter var tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag for at foretage videre i anledning af [REDACTED] anmeldelse. Statsadvokaten bemærkede herved, at [REDACTED] ikke selv havde set, at det var politiet, der slog ham, men alene mærket slag bagfra under tumulten. Statsadvokaten fandt derfor, at der ikke forelå oplysninger, der gjorde det muligt at identificere den eller de personer, der har slået [REDACTED]

xii. [REDACTED]

Klagen fra [REDACTED] vedrører, at han efter at have bemærket uro på tribunen vendte sig mod politiet med armene i vejret, men da politiet angreb igen, vendte han sig om og fik 2 slag i ryggen. Han så ikke, hvad eller hvem der ramte ham.

Statsadvokaten har henvist til, at [REDACTED] på *billedmaterialet* har genkendt sig selv på CD-rom, bilag G-5-1, optagelsen 28-04-05 22:02 (i tiden omkring 00:04:28), men selve episoden fremgår ikke af det foreliggende billedmateriale.

Statsadvokaten har henvist til, at ingen andre forklaringer fra anmeldere eller klagere, polititjenestemænd eller kontrollører kan henføres til episoden med slag mod [REDACTED]. [REDACTED] har i den forbindelse forklaret, at han - da han selv faldt - landede oven på [REDACTED].

RIGSADVOKATEN

SIDE 17

Statsadvokaten bemærkede, at [REDACTED] havde forklaret, at han var sammen med [REDACTED] og [REDACTED] måtte antages at være blevet anholdt inden episoden med [REDACTED], og [REDACTED] har ikke forklaret om episoden. Endvidere havde [REDACTED] forklaret, at han ikke selv bemærkede anholdelsen af [REDACTED]. Han havde inden episoden drukket omkring 7 øl.

Statsadvokaten fandt herefter ikke grundlag for at foretage videre i anledning af [REDACTED] anmeldelse.

xiii. [REDACTED]

[REDACTED] har ikke selv indgivet anmeldelse eller klage, men er anført som anmelder i Deres endelige klageskrivelse af 20. oktober 2005. Som følge af Deres klage er [REDACTED] afhørt til sagen af Rejseholdet.

Under henvisning til, at [REDACTED] havde forklaret, at han var spirituspåvirket i betydelig grad og ikke selv var blevet slået eller havde set andre blive slået, fandt statsadvokaten ikke grundlag for at foretage videre vedrørende denne anmeldelse.

xiv. [REDACTED]

[REDACTED] har - ligesom [REDACTED] - ikke selv indgivet klage, men er tillige anført som anmelder i Deres endelige klageskrivelse af 20. oktober 2005. Han er som [REDACTED] afhørt af Rejseholdet.

Ifølge [REDACTED] forklaring blev han ramt af et slag i ryggen, da han flygtede ad mellemgangen fra en af politiets fremrykninger. Forinden havde han søgt op mod mellemgangen og var havnet mellem MFF-tilskuerne og politiet. Senere opdagede

han, at han havde fået et blåt mærke på låret, men han kunne ikke sige, hvordan det er opstået.

Statsadvokaten har henvist til *billedmaterialet*, hvor [REDACTED] på CD-rom, bilag G-5-1, optagelse 28-04-05, 22:02, ses iført, jf. hans forklaring bilag J-11, side 5, sort hættetrøje og udenpå en grøn/brun NorthFace vest, blå jeans og lyseblåt MFF-halstørklæde. Han dukker første gang op i nederste højre hjørne ved tiden omkring 00:04:10. I tiden indtil politiets fremrykning begynder, omkring 00:05:40, ses han dels kommunikere og gøre tegn til de svenske tilskuere, dels råbe mod politiet og dels tilsyneladende med armene søge at hidse tilskuerne ned. I forbindelse med politiets fremrykning fra tiden omkring 00:05:40 og frem til, at der opstår mellemrum, og kontrollører går imellem ved tiden omkring 00:07:00, kan der ikke ses slag mod [REDACTED]. Af "tilskuervideoen", bilag B-8-1, kost 4, fremgår heller ikke noget om slag mod [REDACTED].

RIGSADVOKATEN

SIDE 18

Statsadvokaten har henvist til, at der ikke er afgivet andre forklaringer i sagen, hverken fra andre anmeldere eller klagere, polititjenestemænd eller kontrollører, der kan henføres til episoden vedrørende [REDACTED].

På denne baggrund fandt statsadvokaten ikke grundlag for at foretage videre i anledning af anmeldelsen fra [REDACTED].

xv. Magtanvendelse over for en person i grå sweater

I Deres billedbeskrivelse (bilag B-11-2) har De anført, at det af billederne tydeligt fremgår, at en polititjenestemand slår tilskueren i grå sweater i hovedet med sin stav.

De pågældende billeder er still-billeder fra overvågningskamera 16, bilag G-5-1. Episoden ses på den komplette optagelse i tiden fra 01:58:10-01:58:20, hvor personen i den grå sweater befinder sig helt til højre i billedet. Tilsyneladende skubber han ud efter politiassistent [REDACTED], hvorefter der foretages en reaktion fra politiassistent [REDACTED] der medfører, at tilskueren vender sig om og tilsyneladende tager sig til hovedet eller ansigtet.

Statsadvokaten fandt ikke ud fra billederne med fornøden sikkerhed at kunne lægge til grund, at tilskueren blev slået i hovedet med stav.

Den pågældende tilskuer har ikke indgivet klage og er aldrig blevet identificeret, jf. bilag I-47.

På denne baggrund fandt statsadvokaten ikke grundlag for at foretage videre i anledning af denne episode.

b. Statsadvokatens afgørelse vedrørende de øvrige klagepunkter

For så vidt angår de øvrige klagepunkter i Deres endelige klageskrivelse af 20. oktober 2005 bemærkede statsadvokaten følgende:

- i. Manglende advarsel om anvendelse af stav og manglende sikring af, at publikum havde mulighed for at efterkomme påbudet

Der er ikke i sagen afgivet forklaringer om, at der - inden staven blev taget i brug - blev afgivet advarsel herom, jf. politilovens § 18, stk. 2. Statsadvokaten lagde efter forklaringerne fra klagere og vidner til grund, at der ikke var afgivet – eller i hvert fald ikke hørt – advarsel om brug af stav.

RIGSADVOKATEN

SIDE 19

Statsadvokaten har henvist til, at det ikke af billed- og lydoptagelserne kan udledes, hvorvidt der er givet advarsel om anvendelse af stav.

Statsadvokaten anførte, at der ifølge bestemmelsens ordlyd "*så vidt muligt*" inden brug af stav skal gives tilkendegivelse til vedkommende herom.

På baggrund af de tumultagtige forhold og det høje støjniveau under urolighederne fandt statsadvokaten ikke grundlag for kritik af nogen polititjenestemand på dette punkt.

Som det fremgår af sagen, var adskillige Malmö FF-tilskuere under urolighederne samlet på mellemgangen med front imod politiet. Flere af disse var ophidsede og kom med tilråb og fagter mod politiet. Det var på baggrund af de ovenfor gengivne forklaringer statsadvokatens opfattelse, at disse personer i hvert fald et ganske kort stykke tid inde i begivenhedsforløbet måtte være klar over, dels at det var politiet, der var til stede, dels at politiet ønskede, at de skulle rykke tilbage eller forlade stedet på anden vis.

Statsadvokaten fremhævede i den forbindelse, at kontrollør [REDACTED] bl.a. forklarede, at det er muligt, at der var nogle tilskuere, der midt i tumulten ikke havde mulighed for at komme væk, men hvis man ønskede det, havde der været lejlighed til det inden. Kontrollør [REDACTED] havde tillige forklaret, at han under presseomtalen af sagen undrede sig over, at det blev nævnt, at der var nogle, der ikke havde en chance for at komme væk. Dette var ikke rigtigt, idet alle, der ønskede det, kunne komme væk, enten ned mod banen eller via udgangene ved boderne.

På denne baggrund fandt statsadvokaten ikke, at der var grundlag for kritik af politiet for ikke at have sikret sig, at publikum kunne forlade stedet. Det bemærkes i den forbindelse, at det efter oplysningerne i sagen var personer på mellemgangen, og ikke på tribunerne, der var involveret i urolighederne. På denne baggrund fandt statsadvokaten

det vanskeligt at angive, hvilke yderligere tiltag politiet kunne have iværksat inden fremrykningerne, der havde til formål at foretage anholdelse af enkelte, udpegede personer og at holde andre tilskuere væk fra politiforretningen.

ii. Manglende tilkaldelse af læge og ambulance til tilskadekomne

I politilovens § 18, stk. 3, er anført følgende: *"Har politiets brug af stav mod person medført skade, skal den pågældende straks undersøges af en læge, medmindre det skønnes åbenbart ubetænkeligt at undlade lægeundersøgelse"*.

Statsadvokaten har henvist til, at af de afhørte svenske tilskuere ses alene [REDACTED] [REDACTED] at have forklaret, at han pådrog sig behandlingskrævende skader. Han har således forklaret, at han var meget stresset over, at han blødte, og kun tænkte på at få kontakt til en læge. Han fik rejst sig og ville finde en udgang, men kunne ikke. En Malmö FF-fan hjalp ham op til bodområdet, hvor de fik kontakt til personale i Parken, som førte ham til et sygerum, hvor han fik forbindelse om hovedet.

RIGSADVOKATEN

SIDE 20

Statsadvokaten fandt ikke, at det kunne afvises, at politifolkene ikke umiddelbart i forbindelse med, at [REDACTED] pådrog sig skaden var opmærksomme herpå, idet der på det pågældende sted og tidspunkt var tale om meget kaotiske forhold. Det måtte således lægges til grund, at [REDACTED] relativt hurtigt ved egen og en anden tilskuers hjælp fik kontakt til personale til Parken, og at han på grund af omstændighederne ikke anmodede politiet om hjælp.

På baggrund heraf fandt statsadvokaten ikke grundlag for kritik af politiet på dette punkt.

iii. Tab af tjenestepistol

Statsadvokaten anførte vedrørende dette forhold, at det ud fra oplysningerne i sagen kunne lægges til grund, at politiassistent [REDACTED] under urolighederne tabte sin tjenestepistol uden at opdage det, hvorefter en svensk tilskuer ([REDACTED]) samlede den op og afleverede den til en kontrollør.

Der foreligger i sagen ingen oplysninger om, hvordan dette kunne forekomme, men statsadvokaten fandt, at den omstændighed, at politiassistenten kunne tabe sin tjenestepistol uden at opdage dette, indebærer en så uagtksom adfærd, at denne må betegnes som meget kritisabel. Statsadvokaten lagde herved navnlig vægt på, at det skete i et område med mange mennesker og voldsomme uroligheder.

iv. "Fuck-finger" til Malmö-tilhængere

Situationen, som De har henvist til, fremgår dels af "tilskuoertagelsen", bilag B-8-1, kost 4, ca. 00:02:00, dels af den sort/hvide overvågningsvideo, bilag G-5-1, kamera 15, omkring 01:37:10.

Som De også har anført i klageskrivelsen af 20. oktober 2005, side 7, ses politiassistent [REDACTED] på de pågældende billeder at løfte *pegefing*eren. Dette sker umiddelbart efter, at han har peget fremad. Det kan ikke ud fra billederne ses, hvad anledningen har været, men af sammenhængen i optagelserne var der efter statsadvokatens opfattelse ikke belæg for at antage, at politiassistenten skulle have løftet sin *pegefing*er for at vise "fuck-tegnet", og statsadvokaten fandt derfor ikke grundlag for kritik på dette punkt. Politiassistent [REDACTED] er ikke afhørt specifikt om dette klagepunkt, men statsadvokaten fandt på baggrund af optagelserne ikke grundlag for yderligere afhøring herom.

RIGSADVOKATEN

v. Manglende skiltning/legitimation

SIDE 21

Statsadvokaten anførte herom, at det gennemgående fremgik af politifolkenes forklaringer, at de bar legitimationen i en snor om halsen. Legitimationen blev ikke båret synligt under hele indsatsen, idet legitimationen i nogle tilfælde blev båret inde under jakken el. lign. Behovet for synlig legitimation opstår selvsagt særligt i de situationer, hvor de civile politifolk er i kontakt med tilskuerne i forbindelse med anholdelser.

Statsadvokaten oplyste, at det ikke havde givet hende anledning til bemærkninger, at det under de kaotiske forhold ikke blev sikret, at politifolkene i alle tilfælde i forbindelse med anholdelserne bar synlig legitimation.

Statsadvokaten fandt imidlertid, at der kunne være anledning til at overveje, hvordan misforståelser - som anført i Deres klage - i videst muligt omfang kan undgås. Under henvisning til, at Københavns Politi efter episoden den 28. april 2005 har ændret fremgangsmåden for anvendelse af civilt politi under fodboldkampe, fandt statsadvokaten dog ikke grundlag for at foretage sig yderligere.

vi. Falsk anmeldelse mod [REDACTED]

Der blev i tilknytning til urolighederne i Parken indgivet anmeldelse fra politiassistent [REDACTED] mod [REDACTED] for overtrædelse af straffelovens § 119.

Statsadvokaten har henvist til, at det af rapportmaterialet i sagen (bilagsgruppe E) fremgår bl.a., at såvel politiassistent [REDACTED] som kontrollør [REDACTED] har afgivet forklaringer om, at [REDACTED] (under straffesagen fejlagtigt anført med efternavnet [REDACTED]) slog politiassistent [REDACTED] i ansigtet. Politiassistent [REDACTED] blev undersøgt på Amager Hospitals skadestue, og der foreligger fotos og lægeerklæring herom i sagen.

[REDACTED] blev varetægtsfængslet, men senere løsladt af landsretten. Påtale mod [REDACTED] blev, som anført ovenfor, opgivet af bevismæssige årsager.

Statsadvokaten fandt ikke bevismæssigt grundlag for at antage, at der af politiassistent [REDACTED] skulle være indgivet falsk anmeldelse efter straffelovens § 164, stk. 1, hvorfor statsadvokaten ikke fandt anledning til at fortsætte undersøgelsen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2.

Statsadvokaten lagde ved sin afgørelse vægt på, at politiassistent [REDACTED] blev ramt i ansigtet under urolighederne, og at han var i tæt kontakt med [REDACTED] under anholdelsen af denne. Statsadvokaten fandt derfor ikke grundlag for at tro, at anmeldelsen mod den pågældende blev indgivet mod bedre vidende.

RIGSADVOKATEN

vii. Falske og vildledende oplysninger af polititjenestemænd til vpi. [REDACTED]

SIDE 22

Af Deres skrivelse af 20. oktober 2005 fremgår, at dette klagepunkt har udgangspunkt i, at der af politiet ifølge pressen blev givet oplysninger om, at begivenhederne i første omgang skyldtes "noget slagsmåls lignende internt" blandt Malmö FF-tilhængerne. De har anført, at der ikke er dokumentation for interne uroligheder blandt det svenske publikum, og at De derfor udvidede klagen til at omfatte falsk/vildledende forklaring afgivet af polititjenestemænd til vicepolitiinspektøren.

Statsadvokaten anførte herom, at hun var enig med Dem i, at der ikke efter forklaringerne og undersøgelsen i øvrigt var grundlag for at antage, at interne uroligheder/slagsmål blandt de svenske tilskuere havde været anledning til eller medvirkende årsag til urolighederne.

Allerede på baggrund af de kaotiske og tumultagtige forhold i forbindelse med urolighederne fandt statsadvokaten det imidlertid mest sandsynligt, at der var tale om misforståelser i forbindelse med videreformidling af oplysninger fra Parken, idet der ikke er oplysninger i sagen, der giver grundlag for at antage, at der var tale om videregivelse af bevidst urigtige informationer.

Statsadvokaten fandt derfor ikke grundlag for at rejse kritik af nogen bestemt polititjenestemand i anledning af urigtige udsagn om uroligheder internt blandt de svenske tilhængere. Statsadvokaten bemærkede i denne forbindelse, at det af døgnrapporten, bilag C-3-1, kl. 22:08 fremgår, at "Mike Lima" meddeler, at der er "et større slagsmål i gang på D-tribunen internt mellem Malmö-tilhængerne".

viii. "Overtrædelse af presse- og ytringsfriheden"

Statsadvokaten har henvist til, at det af afhøringen af pressefotograf [REDACTED] fremgår, at det var Parkens kontrollører, der instruerede ham om at undlade at fotografere mod tribunen, og at det af afhøringen af kontrollørerne [REDACTED] og [REDACTED] (bilag G-4-9/10/20) fremgår, at meldingen vedrørende fotografen kom fra kontrollørholdets kommandocentral, og at episoden efterføl-

gende var blevet drøftet med politiet, der havde meddelt, at man ikke bare kunne smide fotografen ud, idet han måtte tage billeder, hvor han ville. Heroverfor står forklaringen fra kontrollør [REDACTED] (bilag G-4-16), hvorefter denne af [REDACTED] fik at vide, at "politiet ikke ville have", at fotografen stod og tog billeder op mod tribunen.

Statsadvokaten har bemærket, at [REDACTED] efterfølgende er blevet afhørt af Rejseholdet om dette punkt den 27. februar 2008. Han forklarede, at han var helt sikker på, at han ikke har sagt til [REDACTED] at det var politiet, der havde anmodet om at få fotografen væk. Han har gentaget sin tidligere forklaring, hvorefter det, som han husker det, var kontrollørernes kommandocentral, muligt efter anmodning fra Parkens sikkerhedsfolk, der havde beordret fotografen bortvist.

RIGSADVOKATEN

SIDE 23

Statsadvokaten fandt herefter intet grundlag for at antage, at bortvisningen af fotografen skete efter ordre fra politiet, og statsadvokaten foretog derfor ikke videre i anledning af dette klagepunkt.

ix. Destruktion af bevismateriale

De har i Deres klage henvist til, at Københavns Politi har oplyst, at man alene har modtaget 6½ minutters optagelser fra Parken. Det fremgår ikke af sagen, hvorfra denne oplysning stammer.

Af sagens bilag C-6 fremgår, at Rejseholdet fra Københavns Politi har modtaget to CD-rom'er med i alt ca. 47 minutters optagelse fra Parkens overvågningskameraer. Materialet indgik på daværende tidspunkt i Københavns Politis straffesag mod [REDACTED]

Statsadvokaturen har fra Parken modtaget de komplette optagelser fra tre overvågningskameraer i Parken. Dette materiale er indgået i statsadvokaturens undersøgelse, og statsadvokaten fandt derfor ikke anledning til at foretage videre i anledning af dette klagepunkt.

x. Særlige spørgsmål vedrørende indsatsen

Statsadvokaten foretog - som tidligere anført - ikke en samlet vurdering af selve tilrettelæggelsen og afviklingen af indsatsen i Parken. Der er imidlertid i forbindelse med undersøgelsen fremkommet oplysninger om enkelte forhold, som muligt kan have haft indflydelse på forløbet af urolighederne.

Der er således under afhøringerne af klagerne og vidnerne fremkommet oplysninger om, at nogle af de svenske tilskuere ikke var klar over - eller først meget sent opdagede - at de personer, der rykkede frem blandt de svenske tilskuere, var polititjenestemænd. De afhørte svenske tilskuere har således ikke forklaret om, at de så synlig poli-

tilegitimation, men nogle havde sluttet, at der var tale om politifolk, fordi de pågældende bar øresnegl. De har på den baggrund i Deres klageskrivelse peget på denne problemstilling, idet De har anført, at det har væsentlige konsekvenser for tilskuerne, at politiet i en konfliktsituation kan skelnes fra hooligans.

Det fremgår gennemgående af politifolkenes forklaringer, at de bar legitimationen i en snor om halsen. Legitimationen blev ikke båret synligt under hele indsatsen, idet legitimationen i nogle tilfælde blev båret inde under jakken eller lignende.

Det fremgår bl.a. af operationsbefalingen af 20. april 2005 for den politimæssige indsats under kampen, at de civile grupper havde til opgave at foretage overvågning og om fornødent foretage anholdelser. Behovet for synlig legitimation opstår selvsagt i de situationer, hvor de civile politifolk er i kontakt med tilskuerne i forbindelse med anholdelser.

RIGSADVOKATEN

SIDE 24

Som nævnt ovenfor oplyste statsadvokaten, at det ikke umiddelbart gav hende anledning til bemærkninger, at det under de kaotiske forhold ikke blev sikret, at politifolkene i alle tilfælde i forbindelse med anholdelserne bar synlig legitimation. Statsadvokaten fandt imidlertid, at der kunne være anledning til at overveje, hvordan misforståelser som anført i Deres klage i videst muligt omfang kan undgås.

Et andet spørgsmål i tilknytning til det ovennævnte, som kan give anledning til overvejelser, er, hvorvidt de civile politifolks tilstedeværelse på tribunen var hensigtsmæssig. Flere af de svenske tilskuere opfattede – som nævnt - politifolkenes tilstedeværelse som en provokation, og roen blev tilsyneladende først genoprettet, da det uniformerede politi rykkede frem.

Statsadvokaten anførte endelig, at oplysningerne i sagen rejste spørgsmål om, hvorvidt kommunikationen mellem politifolkene fungerede optimalt. Der forelå således bl.a. oplysning om, at indsatslederen i hvert fald i perioder ikke havde mulighed for at kommunikere med personalet. De begrænsede muligheder for at opretholde radiokontakten fremgik ligeledes af flere af politifolkenes forklaringer. Af disse forklaringer fremgik endvidere, at flere af de civile polititjenestemænd angav at vente på, at det uniformerede politi kom til. Statsadvokaten har anført, at disse oplysninger står i modsætning til det, der fremgår af billedmaterialet, hvorefter der var uniformerede politifolk til stede på tribunen i umiddelbar nærhed af det civile politi.

Der er i nogle af polititjenestemændenes forklaringer oplysning om, at forskellige forhold senere er ændret på baggrund af erfaringerne fra Parken. Statsadvokaten rettede på den baggrund henvendelse til Politidirektøren i København med henblik på at få oplysninger om, hvorvidt der er indført ændrede fremgangsmåder på baggrund af erfaringerne med indsatsen den 28. april 2005.

Københavns Politi gennemførte i anledning af kampen en række ændringer af Københavns Politis indsats i forbindelse med afvikling af fodboldkampe.

Der skal som udgangspunkt ikke være politipersonale inde på stadion. Arrangørens sikkerhedskontrollører er ansvarlige for opretholdelse af ro og orden. Først når uroligheder udvikler sig til et niveau, hvor der er behov for politimæssig assistance, tilkaldes politiet. Der vil altid være politipersonale i nærområdet, således at responstiden vil være kort.

Københavns Politi har endvidere oplyst, at civilt politipersonale skal iføre sig gul vest, hvis de involverer sig i en politiforretning, såvel inde på som uden for stadion. I dag findes efter det oplyste kun civilt politipersonale inde på stadion som "spottere".

RIGSADVOKATEN

SIDE 25

Med hensyn til kommunikationen har Københavns Politi oplyst, at der under urolighederne den 28. april 2005 var nogle tekniske problemer med politiets kommunikationsudstyr, som forringede kommunikationen mellem politiets indsatsleder i Parken og det uniformerede politipersonale, der skulle indsættes til håndteringen af urolighederne. Politiets nuværende kommunikationsudstyr har efter det oplyste en kvalitet, der desværre gør, at der med mellemrum kan opstå disse tekniske problemer.

Københavns Politi har oplyst, at dette forhåbentlig forbedres med politiets nye Tetra-kommunikationsudstyr.

Statsadvokaten fandt herefter ikke anledning til at foretage videre vedrørende de nævnte spørgsmål.

For så vidt angår den i Deres klage omtalte episode, hvorunder [REDACTED] skulle være overladt til bevogtning af Parkens kontrollører, og hvor De i den forbindelse har henvist til optagelsen fra TV-Danmark, har statsadvokaten henvist til, at [REDACTED] på optagelsen ses i ganske kort tid liggende med to kontrollører omkring sig. Der er i området uniformeret politi til stede, hvoraf én tilsyneladende står stille ved siden af [REDACTED] og de to kontrollører. Såfremt [REDACTED] har været overladt til kontrollørerne, har der tilsyneladende været tale om et meget kortvarigt tidsrum, indtil han er blevet ført ud til en anholdelsesvogn uden for Parken.

Statsadvokaten fandt på det foreliggende grundlag ikke anledning til at foretage videre vedrørende dette spørgsmål og henviste Dem til - såfremt De ønskede mere generelle oplysninger vedrørende politiets praksis med hensyn til kontrollørernes bistand - at rette henvendelse til Københavns Politi.

c. Statsadvokatens sammenfattende vurdering

Statsadvokaten fandt efter sin gennemgang af sagen politiassistent [REDACTED] adfærd, da han med sin stav ramte [REDACTED] i hovedet, *særdeles kritisabel*.

Statsadvokaten fandt imidlertid *ikke* tilstrækkeligt grundlag for at *rejse tiltale* for vold i anledning af dette slag, idet statsadvokaten ikke fandt, at der ville kunne føres det til domfældelse fornødne bevis for, at der havde foreligget forsæt til vold.

Statsadvokaten fandt det endvidere *meget kritisabelt*, at politiassistent [REDACTED] uden at opdage det tabte sin skarpladte tjenestepistol i et område med mange mennesker og voldsomme uroligheder.

RIGSADVOKATEN

SIDE 26

Herudover fandt statsadvokaten ikke grundlag for kritik eller for at rejse sigtelse mod polititjenestemænd i anledning af indsatsen i Parken, og statsadvokaten indstillede herefter efterforskningen i sagen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2.

Statsadvokaten oplyste, at hun havde taget til efterretning, at Københavns Politi på baggrund af erfaringerne fra kampen i Parken den 28. april 2005 har gennemført forskellige ændringer med hensyn til politiindsatsen i forbindelse med afviklingen af tilsvarende arrangementer.

Sagen har været forelagt Politiklagenævnet for København og Bornholm. Nævnet har erklæret sig enig i afgørelsen for så vidt angår kritikken af politiassistent [REDACTED] adfærd i forbindelse med såvel episoden vedrørende [REDACTED] som tabet af tjenestepistolen.

For så vidt angår de øvrige klagepunkter - bortset fra klagepunkterne vedrørende anvendelse af stav - tiltrådte nævnet ligeledes afgørelsen. Nævnet anførte i den forbindelse, at nævnet på baggrund af den mangelfulde politiindsats fandt det tilfredsstillende, at Københavns Politi efterfølgende har gennemført ændringer i forbindelse med den fremtidige indsats ved afvikling af sportsarrangementer af denne karakter.

Med hensyn til anvendelsen af politistav udtalte nævnet følgende:

"Selvom der ikke kan ses bort fra, at det for visse af betjentenes vedkommende i forbindelse med anholdelsessituationerne kan have været berettiget, at man individuelt trak stave og i et vist omfang anvendte disse stave, finder Nævnet, at såvel det betydelige antal af slag med politistave, der blev tildelt de svenske fodboldtilhængere, som den måde hvorpå politistavene blev anvendt må føre til, at man må konstatere, at der fra de involverede betjentes side (de betjente, som i flere tilfælde tildelte slag med politistaven) blev anvendt en unødigt og for hårdhændet – og dermed uberettiget –

magtanvendelse, der medfører at de pågældendes adfærd må karakteriseres som kritisabel.

Nævnet kan således ikke tiltræde Statsadvokatens bemærkninger for så vidt angår spørgsmålet om anvendelsen af politistave, jfr. Redegørelsen, side 72."

Politiklagenævnet anførte endvidere følgende vedrørende sagsbehandlingstiden:

"Indledningsvist skal Nævnet bemærke, at man finder at den samlede sagsbehandlingstid i klagesagen har været overordentlig utilfredsstillende.

RIGSADVOKATEN

Den særdeles langsomme sagsbehandling, som bl.a. har indebåret at indklagede polititjenestemænd først er blevet afhørt om klagesagen mere end 2 år efter episoden fandt sted, må efter nævnets opfattelse influere på den samlede vurdering af sagens bevisligheder, idet mange af de vidneforklaringer, som er afgivet under sagen, må anses for at være behæftet med en ikke ubetydelig usikkerhed. I sagen er der imidlertid også en hel del fotografisk dokumentation i form af videooptagelser (der er omdannet til en række stilbilleder). I modsætning til vidneforklaringer, er dette materiale ikke på samme måde påvirket af, at efterforskningen har været forlænget i op til 2 år mere end hvad der kan anses for rimeligt og nødvendigt i nærværende sag.

SIDE 27

Nævnet har derfor ved sin bevisvurdering af sagen på den ene side lagt en ganske betydelig vægt på det fremlagte billedmateriale, idet man dog samtidig på den anden side også har fundet, at der henset til de førnævnte omstændigheder bør tages ekstraordinært stort hensyn til den bevismæssige tvivl, der må indgå i vurderingen af, i hvilken omfang der enten kan rejses tiltale mod de involverede betjente eller der kan udtales kritik af deres adfærd."

I anledning af nævnets udtalelse vedrørende anvendelse af stav tilsluttede statsadvokaten sig, at der var tale om et meget betydeligt antal slag med stavene, hvilket medførte, at forløbet af de tilstedeværende blev oplevet som meget voldsomt, således som det også fremstår ved gennemsyn af fotomaterialet i sagen.

Det var imidlertid efter statsadvokatens opfattelse en afgørende forudsætning - såfremt det skal lægges til grund, at der er udvist kritisabel adfærd af enkeltpersoner under forløbet - at det uden rimelig tvivl kan fastslås, at den enkelte har overskredet grænserne for lovlig magtanvendelse i den konkrete situation.

Statsadvokaten anførte, at vurderingen heraf forudsætter en nøje gennemgang af de oplysninger i sagen, der kan belyse såvel den enkelte polititjenestemands magtanvendelse som de øvrige involveredes adfærd, idet det alene herigennem kan fastlægges, hvorvidt magtanvendelsen må betegnes som berettiget eller uberettiget. Statsadvoka-

ten har anført, at dette var baggrunden for, at der i afgørelsen var foretaget en gennemgang af de oplysninger, der forelå om hver enkelt anmeldt episode.

Statsadvokaten fandt – bortset fra episoden vedrørende politiassistent [REDACTED] anvendelse af stav mod [REDACTED] – ikke, at der forelå et tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag for at fastslå, at der var tale om uberettiget magtanvendelse.

Endelig beklagede statsadvokaten den lange sagsbehandlingstid, der – uanset sagens omfang og kompleksitet – måtte betegnes som overordentlig utilfredsstillende.

RIGSADVOKATEN

3. Deres klage af 11. juni 2008 og 7. juli 2008

Ved brev af 11. juni 2008 indgav De en foreløbig klage over statsadvokatens afgørelse af 14. maj 2008. Klagen blev uddybet ved Deres klage af 7. juli 2008.

SIDE 28

De har vedrørende indbringelsen af sagen for mig anført følgende:

"Ved indbringelse for politiadvokaten begrænses klagen yderligere til alene at vedrøre det civilklædte politis udbredte og meget voldsomme anvendelse af politistav fra en stor del af de tilstedeværende civilklædte betjente i strid med magtbekendtgørelsens bestemmelser om anvendelse af politistav, herunder slaget der fældede den svenske tilskuer [REDACTED] Samt direkte afledte forhold som arrestationen af den svenske tilskuer [REDACTED] [rettelig [REDACTED] og efterfølgende indgivelse af falsk anmeldelse for vold, samt civilpolitiets tab af en ladet politipistol blandt publikum under begivenhederne."

I Deres sammenfatning har De endvidere anført:

"Klager ønsker at samtlige civilbetjente, der medvirkede til afstraffelsen af [REDACTED] gennem anvendelse af politistav eller anden vis, og dem der i øvrigt i første angrebsbølge hvor [REDACTED] blev anholdt brugte politistav mod andre, herunder [REDACTED] findes at have udøvet en særdeles kritisabel adfærd for overtrædelse af magtbekendtgørelsen og i særdeleshed dennes afsnit om anvendelse af politistav på et tidspunkt, hvor der endnu ikke var rimelig grund hertil."

Klager er af den opfattelse at der er rimeligt og tilstrækkeligt veldokumenteret grundlag til at der rejses sigtelse imod betjent H [politiassistent [REDACTED]] for klart og gentagne overtrædelser af magtbekendtgørelsen og bestemmelserne om anvendelse af politistav, vold i straffelovens forstand, samt falsk anmeldelse mod [REDACTED] og eventuelt ulovlig omgang med våben."

Jeg har forstået Deres klage således, at De finder, at der generelt bør pålægges de civilklædte polititjenestemænd, der deltog i bekæmpelsen af urolighederne i Parken den

28. april 2005, et ansvar for den udbredte anvendelse af politistav, som fandt sted – herunder at der bør udtales alvorlig kritik af de polititjenestemænd, der deltog i anholdelsen af [REDACTED]. Endvidere ønsker De, at der rejses tiltale mod politiassistent [REDACTED] for slaget mod [REDACTED]. De har tillige anført, at det er vigtigt at få afklaret, hvordan politiassistent [REDACTED] kunne tabe sin tjenestepistol, ligesom De – såfremt tabet ikke skyldes materiellets svigt – ønsker at der udtales yderligere kritik heraf.

De har tillige i Deres klage fremsat bemærkninger omkring sagsbehandlingstiden, manglende selvkritik hos det civilklædte politi og statsadvokatens anførsler omkring kaotiske forhold som ansvarsfritagelsesgrund.

RIGSADVOKATEN

SIDE 29

Jeg har endvidere forstået Deres klage således, at De ikke har klaget over statsadvokatens afgørelse vedrørende den manglende tilkaldelse af læge og ambulance til tilskadekomne, fremvisning af "fuck-finger" til Malmø-tilhænger, manglende skiltning/legitimation, falske og vildledende oplysninger af polititjenestemænd, "overtrædelse af presse- og ytringsfriheden" og de ovenfor omtalte særlige spørgsmål vedrørende indsatsen.

Jeg skal endelig bemærke, at statsadvokaten ikke har foretaget en samlet vurdering af selve tilrettelæggelsen og afviklingen af den politimæssige indsats i forbindelse med kampen, og De ses heller ikke i Deres klage af 7. juli 2008 at have gjort yderligere bemærkninger herom.

4. Statsadvokatens udtalelse af 8. september 2008 vedrørende Deres klage af 7. juli 2008.

Statsadvokaten har på baggrund af Deres klage af 7. juli 2008 udtalt følgende:

"Advokat Kramp har i sin klageskrivelse anført, at klagen vedrører følgende forhold:

- Det civilklædte politis brug af stav
- Anholdelsen af [REDACTED]
- Falsk anmeldelse mod [REDACTED]
- Civilpolitiets tab af ladet pistol

Med hensyn til anholdelsen af [REDACTED] bemærkes, at jeg som anført i afgørelsen side 71 ikke har opfattet advokat Kramps klage således, at der var rejst spørgsmål om selve grundlaget for de anholdelser, der blev foretaget i Parken. Jeg har imidlertid samtidig tilkendegivet, at jeg ud fra de oplysninger, der forelå om baggrunden for anholdelserne – og herunder anholdelsen af [REDACTED] – ikke havde bemærkninger til anholdelserne. Jeg kan henholde mig hertil.

Jeg kan ligeledes henholde mig til mine bemærkninger i afgørelse side 91 for så vist angår spørgsmålet om, hvorvidt der kan antages at have været tale om falsk anmeldelse indgivet af pa. [REDACTED] mod [REDACTED]

Vedrørende pa. [REDACTED] tab af sin tjenestepistol bemærkes, at jeg ikke har fundet grundlag for at antage, at yderligere undersøgelser nærmere ville kunne klarlægge årsagen til tabet af tjenestepistolen. Jeg kan således henholde mig til min afgørelse (side 91).

Med hensyn til de civilklædte politifolks brug af stav bemærkes indledningsvist, at jeg i det hele kan henholde mig til gennemgangen og vurderingen af de enkelte anmeldelser, der er foretaget i min afgørelse, herunder vurderingen af at der ikke er fundet tilstrækkeligt grundlag for at rejse tiltale mod pa. [REDACTED] for vold i forbindelse med slaget mod [REDACTED]

RIGSADVOKATEN

SIDE 30

Advokat Kramp har i sin klage henvist til, at den lange sagsbehandlingstid har svækket vidneforklaringerne på en sådan måde, at der ikke har kunnet rejses tiltale mod pa. [REDACTED]

Som anført i min afgørelse har jeg beklaget den lange sagsbehandlingstid, der har været overordentlig utilfredsstillende. Som også anført i afgørelsen bærer oplysningsmaterialet i sagen præg af, at der har været tale om et meget kaotisk forløb. De vidner, der har været afhørt forholdsvis kort tid efter episoden – herunder de svenske anmeldere og vidner – har således alle haft vanskeligt ved at beskrive detaljer og enkeltheder i forløbet. Det har været karakteristisk, at vidneforklaringerne – som det ofte vil være tilfældet, når så mange mennesker er forsamlet – er kortfattede og mere generelt beskriver et forløb, som de pågældende har opfattet som voldsomt. Det er således ikke isoleret set sagsbehandlingstidens længde, der i en sag af denne karakter vanskeliggør en éntydig fastlæggelse af forløbet.

Det bemærkes i den forbindelse, at advokat Kramps anbringende om, at politiets manglende medvirken til sagens oplysning skal tillægges processuel skadesvirkning, i sagens natur ikke kan tillægges vægt, idet spørgsmålet om, hvorvidt der kan rejses tiltale, alene kan bero på en vurdering af, om der kan føres det til domfældelse nødvendige bevis i en straffesag.

Det skal ligeledes nævnes, at oplysningerne i afgørelsen om, at der har været tale om et forløb præget af uroligheder, er anført for at belyse situationen og dermed de implicerede parter vanskeligheder ved at gengive detaljer i forløbet, ligesom oplysningerne herom kan have betydning for vurderingen af de implicerede politifolks forsæt. Der er således ikke tale om, at urolighederne er anført som en formildende omstændighed, som angivet af advokat Kramp.

Som anført i afgørelsen (side 73 og 97) forudsætter vurderingen af, om de enkelte polititjenestemænd har handlet ukorrekt efter min opfattelse en nøje gennemgang af de oplysninger i sagen, der kan belyse såvel polititjenestemandens magtanvendelse som de øvrige involveredes adfærd. Dette gælder både i relation til spørgsmålet om, hvorvidt der er grundlag for at rejse strafferetlig og i relation til spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger kritisabel adfærd fra den enkelte polititjenestemands side.

Advokat Kramp har i sin klage henvist til politiklagenævnets udtalelse, hvorefter nævnet har fundet, at adfærden hos de involverede betjente (de betjente, som i flere tilfælde tildelte slag med politistaven) må karakteriseres som kritisabel.

RIGSADVOKATEN

SIDE 31

Jeg har opfattet nævnets udtalelse således, at der er fundet grundlag for kritik af enkeltpersoner på baggrund af de betydelige antal slag med politistave og den måde, hvorpå politistavene blev anvendt. Der er imidlertid ikke foretaget en nærmere gennemgang af de enkelte polititjenestemænds adfærd i de konkrete situationer, og jeg har derfor ikke kunnet tilslutte mig nævnets indstilling på dette punkt.

Det har i den offentlige debat været anført, at der ville være mulighed for at udtale en generel kritik i sagen. Det bemærkes hertil, at en kritik, der baserer sig på det samlede indtryk af forløbet, efter min opfattelse ikke vil kunne rettes mod enkeltpersoner, men i givet fald mod håndteringen af indsatsen som sådan. Det bemærkes i den forbindelse, at jeg som nævnt ikke har opfattet politiklagenævnets kritik således, at denne kritik er rettet mod indsatsen som sådan. Nævnet har imidlertid i sin udtalelse karakteriseret politiindsatsen som "mangelfuld". Jeg kan om dette spørgsmål henholde mig til mine bemærkninger i afgørelsen side 94-96."

5. Advokat Torben Kochs klage af 19. juni 2008.

Ved brev af 19. juni 2008 påklagede advokat Torben Koch på vegne af politiassistent [REDACTED] statsadvokatens afgørelse af 14. maj 2008 til mig.

Advokat Torben Koch har i sin klage anført, at hans påstand for rigsadvokaten er, at den af hans klient udviste adfærd i de konkrete sager ikke er kritisabel.

For så vidt angår slaget mod [REDACTED] har advokat Torben Koch anført, at politiassistent [REDACTED] handlede som de øvrige politikolleger, idet han som følge af situationens udvikling og den efter politiassistentens opfattelse afgivne ordre om at trække staven skønnede, at det var nødvendigt at benytte staven. Advokat Torben Koch har henvist til, at [REDACTED] ikke selv mener, at han har slået nogen i hovedet, idet han altid er meget påpasselig med, hvor han rammer med staven, hvorfor han stiller sig uforstående overfor kritikken.

Advokat Torben Koch har anført, at det ikke klart af det billedmateriale, som statsadvokaten henviser til (bilag B-8-1, kost 1 fra billede 765 og frem), fremgår, hvem der slår [REDACTED] i hovedet, ligesom [REDACTED] ikke har kunnet forklare, hvem der ramte ham med staven.

Advokat Torben Koch har tillige anført, at vidnet [REDACTED] – der i sin klage anførte at have set, hvem der slog [REDACTED] – under afhøringen har forklaret, at han ikke havde set, at [REDACTED] blev ramt. På denne baggrund har advokat Torben Koch anført, at det ikke uden for enhver rimelig tvivl kan lægges til grund som bevist, at det var politiassistent [REDACTED] som slog [REDACTED] i hovedet. Såfremt politiassistent [REDACTED] uforvarende skulle have ramt [REDACTED] i hovedet, kan dette ikke siges at være særdeles kritisabelt, endsige overhovedet bebrejdes ham. Advokat Torben Koch har i den forbindelse anført, at [REDACTED] til Rejseholdet har forklaret, at han var faldet (B-J-2, side 2) på det tidspunkt, hvor han bliver slået i hovedet. Dette betyder, at [REDACTED] befandt sig i lav højde, hvor politistaven burde ramme arme eller ben.

RIGSADVOKATEN

SIDE 32

For så vidt angår spørgsmålet om tab af tjenestepistol har advokat Torben Koch anført, at [REDACTED] som del af sin personlige udrustning i Parken den 28. april 2005 bar sin pistol i et skulderhylster, der var tjenstligt udleveret, og at tjenestepistolen dermed blev båret på korrekt vis. Advokaten har henvist til, at man som polititjenestemand må kunne handle i tillid til, at det udstyr, man får udleveret, er efterprøvet og egnet til at fungere under de forhold, som politiforretninger udføres under.

Advokat Torben Koch finder således, at det ikke kan forventes, at [REDACTED] under en kaotisk politiforretning samtidig skal kontrollere, om det personlige udstyr sidder, hvor det skal, og han finder derfor ikke, at hans adfærd kan karakteriseres som værende meget kritisabel.

6. Statsadvokatens udtalelse af 27. juni 2008 til advokat Torben Kochs klage af 19. juni 2008.

I udtalelse af 27. juni 2008 har statsadvokaten kommenteret advokat Torben Kochs klage af 19. juni 2008.

Statsadvokaten har heri anført følgende:

"Det anføres i klageskrivelsen, at [REDACTED] til Rejseholdet skulle have forklaret, at han lå ned, da han blev tildelt slag i hovedet. Advokat Koch har herved henvist til bilag B-J-2, side 4.

Den pågældende del af forklaringen fremgår rettelig af bilag J-2, side 4. Heraf fremgår, at [REDACTED] har forklaret, at han ville rejse sig op og hjælpe [REDACTED] op, da det pludselig sortnede for ham, og han faldt om.

Advokat Kochs beskrivelse af forklaringen er således efter min opfattelse ikke dækkende, hvortil kommer, at det klart af billedmaterialet, som beskrevet i min afgørelse, fremgår, både at [REDACTED] står op, da han bliver ramt, og at det er politiassistent [REDACTED] der slår med staven."

D. Min afgørelse

RIGSADVOKATEN

1. Indledning, herunder undersøgelsens omfang

SIDE 33

Jeg har på baggrund af Deres klage af 7. juli 2008 og advokat Torben Kochs klage af 19. juni 2008 foretaget en gennemgang af sagens akter.

Det må efter min opfattelse lægges til grund, at der i 2. halvleg opstod en negativ stemning blandt de svenske fans, idet FC København først udlignede og dernæst bragte sig foran 2-1. Jeg kan i øvrigt henvise til mine bemærkninger under pkt. B herom.

Som anført ovenfor må det endvidere lægges til grund, at de svenske fans oplevede situationen således, at der blev grebet hårdere ind over for deres adfærd, end de var vant til fra kampe i Sverige – både under visiteringen inden kampen og under kampen, hvor flere fans gentagne gange blev bedt om at gå ned fra stolesæderne. Dette bevirkede formentlig, at en del svenske fans var frustrerede og protesterede mod kontrollørernes indgreb – bl.a. i forbindelse med bortvisningen af [REDACTED]

Det må endvidere lægges til grund, at en del svenske fans i den forbindelse optrådte aggressivt overfor politiet og forsøgte at hindre disse i at udføre deres arbejde. Det fremgår således af det fremlagte billedmateriale, at politiet under aktionen blev overdænget med plasticølkrus, øl og andre genstande.

Det må desuden lægges til grund, at flere svenske fans følte sig provokerede af, at civilpatruljen stod med ansigterne vendt op mod dem, og at de i den forbindelse følte sig overvågede.

I Deres klage af 7. juli 2008 har De anført, at De har tillagt det en ikke ubetydelig vægt, at der ikke er fremført selvkritik fra nogen af de medvirkende civile betjente. De har endvidere anført, at de tiltag, som er sket fra politiledelsens side – herunder bl.a. at civilt politipersonale skal iføre sig veste, når man involverer sig i politimæssige opgaver, så der ikke opstår misforståelser, og at det i øvrigt kan være mere hensigts-

mæssigt med uniformeret politi til fodboldkampe – ikke afspejler sig i civilpolitiets egen opfattelse af situationen og af sig selv.

Jeg skal hertil bemærke, at statsadvokatens undersøgelse ikke har omfattet selve tilrettelæggelsen og afviklingen af den politimæssige indsats. Jeg skal dog fremhæve, at tilrettelæggelsen og afviklingen af politiindsatser som den foreliggende ikke fastlægges af den enkelte tjenestegørende polititjenestemand, heller ikke beslutningen om, at der skulle være civilklædt politipersonale tilstede på D-tribunen den 28. april 2005. Dette er en ren ledelsesmæssig disposition. Jeg foretager mig således ikke yderligere på baggrund af Deres kommentarer herom.

RIGSADVOKATEN

Nedenfor tager jeg derfor alene stilling til de spørgsmål og problemstillinger, som jeg har anset for omfattet af Deres klage, jf. pkt. C.3 ovenfor. Det drejer sig om spørgsmålet om at rette "generel kritik" mod de enkelte polititjenestemænd (pkt. 2 nedenfor), anholdelsen af [REDACTED] og spørgsmålet om indgivelse af falsk anmeldelse mod ham (pkt. 3 nedenfor), politiassistent [REDACTED] slag mod [REDACTED] (pkt. 4 nedenfor) og politiassistent [REDACTED] tab af sin tjenstepistol (pkt. 5 nedenfor).

SIDE 34

2. Spørgsmålet om "generel kritik" af de civilklædte polititjenestemænds brug af stav

Som anført under pkt. C.3 ovenfor ønsker De, at det fastslås, at "samtlige civilbetjente", der deltog i den omhandlede aktion, har handlet særdeles kritisabelt.

Til dette skal jeg indledningsvis bemærke, at jeg har forståelse for Deres synspunkt i den forstand, at der – når man betragter forløbet på grundlag af de foreliggende billedoptagelser og forklaringer mv. – forekommer at have været tale om et særdeles voldsomt forløb. I lyset af de foreliggende oplysninger om, hvad der blev tilkendegivet under briefing på Københavns Politigård (jf. pkt. B ovenfor), og om den måde, som anholdelsesaktionerne ("angrebsbølgerne") blev gennemført på, må det efter min opfattelse anses for meget tvivlsomt, om den samlede indsats er blevet gennemført på en hensigtsmæssig måde. Det er i den forbindelse også indgået i min vurdering, at situationen på tilskuerpladserne og de svenske tilskuers adfærd næppe var af så alvorlig karakter, at det kunne berettige den foreliggende meget omfattende brug af politistav.

Denne opfattelse underbygges også af, at Københavns Politi i lyset af erfaringerne fra kampen har foretaget en række ændringer af indsatsen i forbindelse med afvikling af fodboldkampe. Der skal således som udgangspunkt ikke være politipersonale inde på stadion, ligesom arrangørens sikkerhedskontrollører er ansvarlige for opretholdelse af ro og orden og for, at politiet først tilkaldes, når uroligheder udvikler sig til et niveau, hvor der er behov for politimæssig assistance. Københavns Politi har endvidere oplyst, at civilt politipersonale skal iføre sig gul vest, hvis de involverer sig i en politiforret-

ning, såvel inde på som uden for stadion, og at der herefter kun findes civilt politipersonale inde på stadion som "spottere".

Jeg har herudover noteret mig, at Københavns Politi med hensyn til kommunikationen har oplyst, at der under urolighederne den 28. april 2005 var nogle tekniske problemer med politiets kommunikationsudstyr, som forringede kommunikationen mellem politiets indsatsleder i Parken og det uniformerede politipersonale, der skulle indsættes til håndteringen af urolighederne. Politiets nuværende kommunikationsudstyr har efter det oplyste har en kvalitet, der desværre gør, at der med mellemrum kan opstå disse tekniske problemer.

RIGSADVOKATEN

Jeg har endvidere noteret mig, at Københavns Politi har oplyst, at dette forhåbentlig forbedres med politiets nye Tetra-kommunikationsudstyr.

SIDE 35

Efter min opfattelse er der således samlet set grundlag for at sætte et væsentligt spørgsmålstejn ved hensigtsmæssigheden af den gennemførte politiindsats på tilskuertribunen, og jeg har som anført noteret mig, at der efterfølgende er taget en række initiativer fra Københavns Politis side med henblik på at forebygge tilsvarende situationer i fremtiden.

Et andet spørgsmål er imidlertid, om der inden for rammerne af politiklageordningen, jf. retsplejelovens kap. 93 b, er mulighed for at udtale personlig kritik af de enkelte deltagende betjente i en situation, hvor det – som i den foreliggende sag – med enkelte undtagelser ikke er muligt at fastlægge, hvad det er, den enkelte betjent mere præcist har foretaget sig. Om dette spørgsmål har statsadvokaten anført, at "en kritik, der baserer sig på det samlede indtryk af forløbet, efter min opfattelse ikke vil kunne rettes mod enkeltpersoner, men i givet fald mod håndteringen af indsatsen som sådan", jf. pkt. C.4 ovenfor.

Jeg er enig i dette synspunkt, der er en konsekvens af, at ansvaret efter politiklageordningen er et personligt ansvar, der forudsætter, at det for den enkelte polititjenestemands vedkommende med tilstrækkelig sikkerhed kan fastlægges, at der er handlet kritisabelt. Jeg er derfor også enig i, at der på det foreliggende oplysningsgrundlag ikke er mulighed for at rette kritik mod andre polititjenestemænd end dem, der er omfattet af statsadvokatens afgørelse.

Jeg har i øvrigt noteret mig, at Rigspolitiet - som følge af kravene i Flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden til indsatsen på fodboldområdet og opretholdelsen af den offentlige orden og sikkerhed i forbindelse med visse fodboldkampe - har udarbejdet "National håndbog for den politimæssige indsats i forbindelse med fodboldkampe".

Håndbogen indeholder en fælles national strategi og fælles indsatstaktiske retningslinier, der kan danne grundlag for en så vidt muligt ensartet politimæssig indsats i politikredsene i forbindelse med fodboldkampe. Håndbogen indeholder endvidere en generel vejledning for de politimæssige foranstaltninger, der indgår i indsatsen i forbindelse med fodboldkampe.

Håndbogen fastsætter en tilpasning af de operative og taktiske principper, der indebærer, at der som udgangspunkt

- ikke er uniformeret politi på stadion, bortset fra en evt. "politibutik"
- ikke under normale omstændigheder er synligt politi iført indsatsudrustning i nærområdet omkring stadion og ved trafikknudepunkter i forbindelse med adgang til stadion
- bæres gule veste af politi i patruljeuniform omkring stadion
- ikke benyttes civilt politi i forbindelse med magtudøvelse
- ikke benyttes politihunde på stadion, medmindre dette er sanktioneret på mindst KSN-niveau.

RIGSADVOKATEN

SIDE 36

Det er således min opfattelse, at der nu er iværksat passende foranstaltninger for at undgå en gentagelse af situationen i Parken den 28. april 2005.

3. Anholdelsen af [REDACTED] og falsk anmeldelse mod denne

I Deres klage af 7. juli 2008 har De anført, at statsadvokaten ikke klart har taget stilling til, at anholdelsen af den svenske tilskuer [REDACTED] efter Deres opfattelse var ubegrundet, men at statsadvokaten har henholdt sig til, at der af bevismæssige grunde skete påtaleopgivelse.

Det skal hertil indledningsvis bemærkes, at statsadvokaten i sin afgørelse af 14. maj 2008, side 71, præciserede, at De i Deres klage ikke havde rejst særskilt spørgsmål med hensyn til selve grundlaget for anholdelserne. Statsadvokaten bemærkede dog, at de foretagne anholdelser ikke gav hende anledning til bemærkninger. Statsadvokaten har i sin udtalelse af 8. september 2008 henholdt sig til sin afgørelse.

Efter min gennemgang af akter har jeg ikke fundet grundlag for at kritisere anholdelsen af [REDACTED]. Jeg finder således, at der forelå det nødvendige anholdelsesgrundlag, jf. retsplejelovens § 755, stk. 1, hvorefter politiet kan anholde en person, der med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale.

Jeg har efter en gennemgang af forklaringerne, herunder de tilstedeværende kontrollørers forklaringer, ved min afgørelse lagt vægt på, at [REDACTED] efter min

opfattelse sammen med flere andre svenske fans blandede sig i bortvisningen af [REDACTED] og at han virkede beruset og optrådte provokerende.

Det må endvidere lægges til grund, at [REDACTED] i forbindelse med politiets henvendelse til ham - muligt som følge af beruselse eller misforståelse om identiteten af de danske polititjenestemænd - optrådte voldeligt.

Det fremgår i øvrigt af den i sagen foreliggende "tilskuervideo" og det øvrige billedmateriale, at [REDACTED] råbende og gestikulerende var helt tæt på kontrollørerne i forbindelse med anholdelsen af [REDACTED] og satte sig kraftigt til modværge.

RIGSADVOKATEN

SIDE 37

Det er herefter min opfattelse, at anholdelsen af [REDACTED] var berettiget, jf. retsplejelovens § 755. Det forhold, at påtale mod [REDACTED] efterfølgende blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, kan ikke efter min opfattelse ændre ved bedømmelsen af anholdelsesgrundlaget på det foreliggende tidspunkt.

Jeg har herudover ligesom statsadvokaten ikke fundet grundlag for at udtale kritik af polititjenestemændenes adfærd i forbindelse med anholdelsen af [REDACTED]

Jeg er endvidere enig med statsadvokaten i, at der ikke er bevismæssigt grundlag for at antage, at politiassistent [REDACTED] skulle have indgivet falsk anmeldelse efter straffelovens § 164, stk. 1, og at der dermed ikke var grundlag for at fortsætte undersøgelsen vedrørende dette forhold, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2.

Jeg har herved ligesom statsadvokaten lagt vægt på, at politiassistent [REDACTED] blev ramt i ansigtet under urolighederne, og at han var i tæt kontakt med [REDACTED] under anholdelsen af denne. Jeg finder derfor ikke grundlag for at antage, at anmeldelsen mod den pågældende blev indgivet mod bedre vidende.

4. Slaget mod [REDACTED] – politiassistent [REDACTED]

Vedrørende slaget mod forurettede [REDACTED] har De i Deres klage af 7. juli 2008 anført, at dette ses i stillbillede 801 til 815, og at slaget ses gennemført med hævet overkrop og overarm med særlig stor kraft, således at [REDACTED] blev slået ned fra siden, uden at han kunne se det eller havde mulighed for at undvige eller beskytte sig.

Jeg har til brug for sagen gennemset det foreliggende billedmateriale, herunder særligt "tilskuervideoen", bilag B-8-1, kost 4. Jeg har herefter lagt til grund, at [REDACTED] som følge af menneskemængden blev presset baglæns og i sit fald greb fat i

politiassistent [REDACTED] skulder og overarm (dette fremgår i øvrigt efter min opfattelse tydeligt af stillbillede 783 og 791), hvorefter politiassistenten – der stod med ryggen til – vendte sig om og slog ud med staven. Det må efter min opfattelse lægges til grund, at staven ramte [REDACTED] i hovedet, hvilket bevirkede, at han bukkede sammen.

Jeg har således lagt til grund, at slaget mod [REDACTED] blev tildelt af politiassistent [REDACTED] og jeg er derfor enig med statsadvokaten i, at det ikke kan lægges til grund, at [REDACTED] skulle have fået skaden ved at have slået hovedet mod et stolesæde.

RIGSADVOKATEN

Jeg er endvidere enig med statsadvokaten i, at denne magtanvendelse mod [REDACTED] [REDACTED] der stod bag politiassistent [REDACTED] med ryggen til denne, var uberettiget. Jeg er dog også enig med statsadvokaten i, at der ikke er grundlag for at rejse tiltale mod politiassistent [REDACTED], idet jeg ikke finder at der kan føres det til domfældelse fornødne bevis for, at [REDACTED] havde forsæt til at begå vold.

SIDE 38

Jeg har herved lagt vægt på, at det fremgår af det foreliggende billedmateriale, at [REDACTED] [REDACTED] - formentlig på baggrund af at han var ved at vælte – greb fat i politiassistent [REDACTED], hvorfor denne efter min opfattelse kan have følt sig angrebet – særligt set i lyset af den foreliggende situation, hvor der var en voksende menneskemængde, og hvor flere svenske fans optrådte aggressivt.

Selv om der således heller ikke efter min opfattelse er grundlag for strafferetligt ansvar, har jeg – ligesom statsadvokaten - fundet anledning til at overveje, om politiassistent [REDACTED] under den pågældende episode alligevel må siges at have udvist kritisabel adfærd.

Jeg har ved min vurdering heraf lagt vægt på, at politiassistent [REDACTED] - mens han i øvrigt var optaget af en anden episode - uden i tilstrækkeligt omfang at orientere sig om, hvem eller hvor han ramte, vendte sig rundt og med stor kraft svang sin stav oppefra og ned, hvorved han ramte [REDACTED] i hovedet.

Jeg er således enig med statsadvokaten i, at politiassistenten – uanset om han reagerede på bevægelsen bagfra – burde have orienteret sig med henblik på at sikre, at betingelserne for anvendelse af stav var til stede, og at anvendelsen i givet fald kunne ske i overensstemmelse med reglerne herom.

Advokat Torben Koch har i sin klage af 19. juni 2008 henvist til, at [REDACTED] til Rejseholdet har forklaret, at han var faldet (sagens bilag J-2) på det tidspunkt, hvor han blev slået i hovedet. Dette betyder efter advokat Torben Kochs opfattelse, at [REDACTED]

hoved befandt sig i lav højde, hvorfor et slag med politistav normalt i stedet ville ramme arme eller ben.

Jeg skal hertil bemærke, at det fremgår af stillbillede 801 og 807, at [redacted] ikke lå ned, da han blev ramt, men var halvvejs stående (på vej op) efter at være faldet bagover stolerækkerne. Uagtet at [redacted] muligt var placeret en smule lavere end politiassistent [redacted] ændrer dette ikke ved det forhold, at politiassistent [redacted] – der var optaget af en anden episode – ikke orienterede sig, inden han tildelte det pågældende slag med staven.

RIGSADVOKATEN

SIDE 39

Rigsadvokaten har i cirkulæreskrivelse af 30. maj 2000 fastsat retningslinier for, hvilke afgørelser undersøgelsen af en adfærdsklagesag kan munde ud i, og herunder hvilke udtryk der som udgangspunkt bør anvendes ved beskrivelsen af en kritisabel adfærd. I cirkulæreskrivelsen er der fastsat en kritikskala i tre grader, det vil sige kritik, alvorlig kritik og meget alvorlig kritik. Udtrykket særdeles kritisabelt anvendes til beskrivelse af den alvorligste kritik. Udtrykket særdeles kritisabelt anvendes da også forholdsvis sjældent i praksis

Jeg finder - navnlig efter en vurdering af situationens kaotiske karakter og baggrunden for, at staven konkret blev anvendt som beskrevet ovenfor - ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at betegne politiassistent [redacted] adfærd som særdeles kritisabel, men dog som kritisabel.

5. Tab af tjenestepistol – politiassistent [redacted]

I Deres klage af 7. juli 2008 har De anført, at der ikke foreligger nogen tekniske oplysninger, der kan forklare, hvordan politiassistenten kunne tabe sin tjenestepistol. De har endvidere anført, at det er vigtigt at få afklaret, hvorvidt tabet af pistolen er udtryk for materielt svigt eller udtryk for, at politiassistent [redacted] har undladt at sikre pistolen med henblik på hurtigere at kunne trække skydevåbnet, hvis han ønskede dette.

Jeg skal indledningsvis understrege, at jeg under alle omstændigheder finder det yderst uheldigt og særdeles beklageligt, at det – som det skete i denne sag - kan forekomme, at en politiassistent under en politiaktion taber eller mister sin tjenestepistol uden at opdage det.

Det ville endvidere efter min opfattelse have været ønskeligt, hvis der havde foreligget nærmere oplysninger om, hvorledes det kunne lade sig gøre for politiassistent [redacted] at tabe sin tjenestepistol under aktionen.

Jeg finder imidlertid ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for på nuværende tidspunkt, under hensyn til den hengåede tid, at iværksætte yderligere tekniske eller andre undersø-

gelser af dette forhold. Det vil således efter min opfattelse ikke på nuværende tidspunkt være muligt med tilstrækkelig sikkerhed at fastlægge årsagen til tabet af tjenestepistolen.

Advokat Torben Koch har i sin klage af 19. juni 2008 anført, at politiassistent [REDACTED] har oplyst, at han den 28. april 2005 bar sin tjenestepistol i et skulderhylster (sagens bilag H-12-2, side 2). Advokat Torben Koch har tillige anført, at politiassistent [REDACTED] skulderhylster var tjenstligt udleveret, og at pistolen var båret korrekt i forhold til gældende forskrifter.

RIGSADVOKATEN

Den nærmere baggrund for tabet af pistolen er ikke blevet klarlagt. Det kan derfor ikke udelukkes, at tabet af pistolen i det kaotiske forløb på tilskuerpladserne kan være sket som følge af andet end manglende omhu fra politiassistentens side.

SIDE 40

På denne baggrund har jeg ikke fundet fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af politiassistent [REDACTED] på dette punkt.

E. Afsluttende bemærkninger

Det skal afslutningsvist bemærkes, at det ville have været langt mere tilfredsstillende, hvis det havde været muligt i en sag af denne karakter at fastlægge det helt præcise hændelsesforløb. Det havde naturligvis også været langt bedre, hvis der havde kunnet tilvejebringes sikre oplysninger om eller nærmere dokumentation for, hvilke polititjenestemænd der havde foretaget præcis hvilke handlinger i hændelsesforløbet.

I en sag af denne karakter - hvor et kaotisk hændelsesforløb har udspillet sig over et ganske kort tidsrum, og hvor der har været involveret mange personer, der alle var under pres, og som på adskillige punkter har afgivet forskellige forklaringer - vil det imidlertid ofte ikke være muligt at skabe et fuldstændigt billede af forløbet, og navnlig ikke et dækkende billede af enkeltelementer i forløbet.

Jeg er samtidig - ligesom statsadvokaten - nødt til at træffe afgørelse ud fra det bevismæssige grundlag, der har kunnet tilvejebringes, og ud fra en vurdering af de beviskrav, der stilles under straffesager, herunder at enhver rimeligt begrundet tvivl skal komme den pågældende til gode.

På dette punkt adskiller den foreliggende sag sig ikke fra andre undersøgelser i strafferechtsplejens former. Sager mod politipersonale afgøres således ikke efter andre kriterier end tilsvarende sager mod andre borgere. Jeg henviser i øvrigt til mine bemærkninger under pkt. D.2 ovenfor.

Jeg skal afslutningsvis bemærke, at jeg er helt enig med statsadvokaten i, at sagsbehandlingstiden i sagen - uanset dennes omfang og kompleksitet - har været unødigt langvarig, hvilket også jeg skal beklage. Jeg er således enig med Politiklagenævnet for Statsadvokaten for København og Bornholm i, at sagsbehandlingstiden har været overordentlig utilfredsstillende. Det tilføjes i den forbindelse, at der i den senere tid er iværksat en række væsentlige initiativer, der skal sikre en hurtigere behandling af sager om klager over polititjenestemænd, og at der allerede har kunnet ses en meget positiv udvikling på området.

Min afgørelse kan ikke påklages til højere administrativ myndighed. Det fremgår af retsplejelovens § 1019 h og § 1020 g, jf. § 99, stk. 3.

RIGSADVOKATEN

SIDE 41

På rigsadvokatens vegne

Jesper Hjortenber